

Domoljub

V Ljubljani, 24. maja 1939

Celo 52 • Štev. 21

Naši sezonski delavci

Države, v katerih je industrija zelo razvita, imajo za obdelovanje svojega polja premalo poljedelskih delavcev. Znano je namreč, da človeka, ki je več let delal v tovarni, skoraj ni mogoče več navaditi na poljedelsko delo, pa čeprav je brezposeln.

Vprašanje, kje dobiti za obdelovanje svojih polj dovolj delavcev. Doma jih ni in zato jih je treba iskati v tujini. Toda z doseljivanjem se v okviru države ustvarja nova narodna manjšina ali pa se krepi stara že obstoječa manjšina. Poleg tega pa more tak doseljenec v primeru onemoglosti pasti na breme socialnega skrbstva. Izhod iz tega je za državo, ki rabijo delovno moč, zelo dobrodošlo tako zvano sezonsko doseljivanje. Na pomlad se uvozi delovna sila, na jesen se pa isti delavci spet vrnejo v svojo državo. Na ta način pride država do "ebne delovne sile, ki jo stane mnogo manj, kakor domača in prav posebno je za državo važno dejstvo, da v primeru izčrpanosti in oslabiljenosti ne bo tak delavec terjati pomoči od države, v kateri je obdeloval polje, marveč od lastne države. Vsekakor suho trgovsko računanje, ki je pa popolnoma nečloveško in neusmiljeno. Da se uvožena delovna sila izkorišča do skrajnosti, je jasno. Izčrpane, nesposobne in bolne delavce bo morala pač hraniti in preživljati država, iz katere so pač odšli na delo.

Iz Slovenije odhaja vsako leto na tisoče sezonskih izseljencev na tuja polja. Dosedaj je bilo število sezonskih delavcev posebno visoko v Prekmurju. Nekateri prekmurški kraji pošiljajo letno v tujino do 28% svojega prebivalstva. V zadnji spomladi so pa začeli odhajati iz cele Slovenije. Če bi se ustreglo vsem ponudbam in vsemu povpraševanju, potem bi slovenska polja kmalu ostala pusta, prazna in neobdelana.

Sezonsko izseljevanje je silno pereča zadeva, ki zahteva vsestransko pozornost in glasno trka na našo narodno vest in tudi na vest države same.

Sicer ta način izseljevanja ni nov pojav. Na Dolenjskem se je tako izseljevanje vršilo v obliki krošnjarstva. Kolikim našim ljudem so nudili slavonski gozdovi zaslužek?

O zaslužkih sezonskih izseljencev se pišejo milijonske številke. Zračunali so, da je v letu 1938 zaslužilo 6000 Prekmurcev 24 milijonov dinarjev. Ves ta zaslužek pa nas nikakor ne sme preslepiti, kajti vse te številke so samo

splošne in ne povedo nič bistvenega. A ravno ta zaslužek je sprožil cel val izseljevanja. Eden glavnih vzrokov sezonskega izseljevanja je občutna razlika med zaslužkom poljedelskega delavstva tu doma in onega v tujini. Ljudje, ki odhajajo na sezonsko delo v tujino, nič ne pomislijo na vse bridkosti in vsa ponižanja, ki jih bodo morali kot tuji prestat v tujini. Res je morda nekoliko večji zaslužek kot je tu doma, a vendar, kdo bi mogel preceniti vso škodo, ki jo ima naš narod od tega. Tujina naše sinove in hčere izčrpa in zastruplja versko, moralno in narodnostno.

Vprašanje verske oskrbe sezonskih delavcev je tako važno in pomembno, da se zanj zanimajo škofje držav, ki te delavce sprejemajo. Je letos poslal ljubljanskemu gospodu knezoškofu pismo s predlogi, kako naj bi domovina skrbela za te svoje ljudi. Pismo je jasen dokaz, kako velika nevarnost preti sezonskim delavcem. Iztrgani z domače župnije so naenkrat postali tuji v tuj svet, med tuje ljudi, ki za njihove verske potrebe nimajo smisla. Saj tujina potrebuje le njihove delovne moči. Kaj mar tujemu gospodarju, če pri tem duša propade in delavec izgubi vero.

Sezonsko izseljevanje je pač žalostna usoda slovenskega naroda, ki je bil bičan in za-

tiran skozi stoletja od svojih sovražnikov, ki so ga hoteli uničiti

Da je človek samozavesten in odporen, mu je potrebno vsaj toliko, da more živeti življenje, ki je človeka vredno in dostojno. Človek pa, ki se mora neprestano bati za košček trdega kruha, ne bo nikoli samozavesten in bo v svoji klečeplaznosti služil tistemu, ki mu daje kruh. Zato je vsekakor upravičena bojazen, da s tujim kruhom in s tujim zaslužkom prihaja v srca naših izseljencev brezbriznost za slovenski narod, če morda še ne kaj hujšega. Le zdrava, v domačo slovensko zemljo zasidrana kmečka mladina je granitna podlaga samobitnemu narodnemu življenju, ki je najmočnejši branik. Sezonsko delo pa prav gotovo rahlja in trga povezanost z domačo zemljo. In hud strup je zavest, da dom nima za lastne ljudi dovolj kruha in da je treba preko meja hoditi v tujo državo iskat vsakdanjega kruha. Mar ne trpi v tem vrednost lastne države? Mar ne izgublja s tem pripadnost k slovenskemu narodnemu občestvu svojo pomembnost?

Ker trenutno ne moremo zaradi domačih socialno-gospodarskih razmer sezonskega izseljevanja preprečiti in ne zabraniti velikih nevarnosti, katere čakajo naše ljudi v tujini, je pač naša dolžnost, da storimo vse, da to zastrupljanje v tujini kolikor mogoče zabramo in omejimo. Na kakšen način to doseči, je pa seveda zelo težko vprašanje.

Za svetovni mir

Ta mesec molí ves katoliški svet po namenu sv. očeta za svetovni mir. Tudi kongres Kristusa Kralja je namenjen ohranitvi svetovnega miru.

Svetovni mir! Lepa misel, lepa beseda.

Kako bi tudi mi po svoje doprinesli svoj dar za ohranitev svetovnega miru?

Mir v družinah

Začnimo sami pri sebi. Ohranimo mir v svojih družinah. Kraljestvo, ki je samo zoper sebe, bo razdejano in hiša bo za hišo padla. Družina, ki je sama zoper sebe, bo prišla na beraško palico. Kakšen pekel mora biti po hišah, kjer sta mož in žena med seboj razdrta in razprta! Ali, kjer so otroci samo zato pri hiši, da kljubujejo očetu in materi, da od očeta in matere vse zahtevajo, kar je potrebno za življenje, sami pa za blagor hiše še s prstom ne ganejo. Dom vidijo. Dom me mora preživljati, za to dolžnost doma vedo, da bi pa tudi oni za blagor domače hiše doprinesli vsaj majhno žrtev, to jim pa niti v sanjah ne pade v glavo. In tako dom hira in

se podira, ali pa se počasi tujcu odpira, njegovi lastni sinovi bodo morali v tujino, ker niso znali delati in živeti za svoj dom in za njegovo blagostanje, ker niso hoteli doma ceniti.

Mir v domači vasi

Ohranimo mir v domači vasi, v domači sosedi. Po nekaterih krajih je naše sicer dobre ljudi obsedel pravdarski hudič. Za vsak prazen nič k advokatu, za vsako prazno besedo tožba! Iz vasi je izginil preljudi mir, na njegovo mesto se je za dolga desetletja vkoreninilo smrtno sovraštvo. Neprestani stroški razjedajo nekdanj ponosne domačije. Hlevi stoje prazni, njihve nepognojene, neobdelane. Ko bi si dali vsaj v nekaterih krajih ljudje dopovedati, kaj so izgubili, ko so si zapravili medsebojni mir! Kako težko življenje so si nakopali na glavo s trmoglavim pravdanjem!

Pot k miru je boj alkoholizmu

Boj alkoholizmu je pot k miru. Kje se največ pravd rodi, kje največ sovraštva za-

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

**Zahtevajte v vseh javnih lokalih
najboljši dnevnik »Slovenec« !**

Velika čast in velika naloga!

Ljubljana je mesto, ki je po kongresih dobila že kar mednarodno sloves. Skoraj vsako leto se tu zbere zastopniki raznih organizacij in imajo tu svoja zborovanja. Zdi se, da je Ljubljana kot nekako larishe, ki razpošilja farke na vse strani, vabi, ukazuje in velela. Dobro nam je, če v spominu veličastni evharistični kongres za Jugoslavijo v letu 1935; vsi smo se polni navdušenja in ljubezni do naše narodne stvari, ki nam ga je dal laniški mednarodni mladinski tabor. Ljubljana je postala nekako stekalnica narodov, nekako prijazno zavetje in gostoljuben dom vseh, ki se hočejo o čemurkoli v miru in brez strahu pred znanjem sile razgovoriti.

Letos pa je Ljubljano doletela še posebna odlika. V našem zgodovinskem mestu bo VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja v dneh od 25.—30. julija. Ali se zavedamo zadosti jasno, kaj to pomeni: imeti v svoji sredi zastopnike tujih narodov in najviše predstavnike današnje najmočnejših katoliških organizacij? Ali se zavedamo, da bodo v tujih julijških dneh pogledi vsega katoliškega sveta obrnjeni na našo belo Ljubljano, da bodo to dnevi, ki bodo zapustili neizbežne vtise vsakomur, ki bo kakorkoli sodeloval ob kongresu? Ali smo Slovenci vredni tolike časti?

Zdi se, da Slovenci vse premalo mislimo, da smo narod katoličanov, da smo si svojo vero utrdili z orožjem v roki, da našim očedom in materam niso moge vzeti tega katoliškega prepričanja ne avarake drhali, ne turški vdori, ne protestantske zmote, pred katerimi so klonili vse silnejši narodi kot smo mi. Zdi se, da delamo Slovenci smrten greh nad lastno krvjo, da pa tujo učenost, ki ni niti prava, niti katoliška, najmanj pa slovenska, prodajamo avoj lasten narod! Kam drevi danes naše izobraženstvo? Ali ne vidimo vse, dalj strahotnih posledic liberalizma, še bolj materializma in brezbožnega komunizma? Tuja učenost, ki sili k nam, ki se ji kljub vsem praznim besedam in zagotovitvam ne znamo, niti ne moremo zadosti upreti?

Ves svet je danes zašel v eno samo strahotno zmedo. Ti se vedno bolj in bolj oži, brez konca v nedogled. Človeštvo je danes podobno vrtiljaku, ki ga lahko po mili volji sučeš na levo in desno. Samo nasilje vlada

žne, če ne v bratovščini z alkoholom? Ali ni vsaka nasilna smrt povod za novo sovraštvo, za nove združbe in prepire, za novo medsebojno preganjanje? Prepri, v gostilni započet in s krvjo zamočen in v sodnih dvoranih vsaj za silo dokončan, ki razjeda življenje in seje stoletno sovraštvo med našimi ljudmi...

Mir med seboj

Kadar bomo začeli ljubiti in ceniti mir med seboj in med svojimi, takrat bomo vedeli tudi za čeno svetovnega miru in se ne bomo navduševali za bratomorne vojske in ne bo naš cilj poguba in razdejanje. Takrat bomo znali prav ceniti prizadevanje sv. Stolice za svetovni mir in takrat se bomo šele naučili podpirati svetovne kongrese Kristusa Kralja...

Kongres Kristusa Kralja

od 25. do 30. julija 1939

Igra o kraljestvu božjem

pri kateri bo sodelovalo 3000 igralcev

Pri vseh veličastnih prireditvah se izdružujejo vse vrste in kakor v današnjih slovesnih kot znamenita točka naša veličastna skupniška igra, pri kateri sodelujejo tisoči igralcev in se zato večinoma praznuje. Tudi na našem kongresu bo v soboto, 29. julija, proti večeru na Stadion predstava, ki obeta biti največja prireditev v monumentalnem smislu naše umetnosti in naši državi in najbližji v Srednji Evropi sploh. Tudi na prireditvi govorniki s »predgovori«. Sodelovali bodo samostojni valti, ki bodo ogledali prave take kakor tudi, ki bodo igrali. »Igralci« bo približno 3000, računamo pa tudi vsaj na 2000 gledalcev. Vsi skupaj bodo izvajali »Igre o kraljestvu božjem«, katere besedilo je napisal Nils Kureš. Sodelovali bo tako mladi vsa Slovenija. Organizirano se namreč zbirajo iz slovesnih slovesnih dekanij obet študi, ki jih zbira in vodi k. kaplan Davorin Petračič. Brez pretravanja lahko rečemo, da bo ta monumentalna igra največja privlačnost vsega kongresnega sporeda in da bo tudi svojevrsten gledališki dogodek, katerega tudi v največjih kulturnih središčih ne moremo vsako desetletje. V igri sami se prikazuje vlada Antikristova in zmaga verni mladine. Igra razvija vso problematiko sodobnega sveta z vsemi njegovimi ideološkimi stranimi in bo za zbrane smotno gotovo razodetje, če boji pa mogočno doživljene edne resnice ideje, ki preostaja sodobnemu svetu: ideje o kraljestvu božjem na zemlji, ki ga je treba urediti.

Kraj, ki bi bil pripravljen sodelovati pri zboru, naj se takoj javijo na naslov: g. Dev. Petračič, kaplan, p. Koprivnica pri Rajhenburgu. Sodelovati smejo tudi v dekletu nad 16 let. Sodelovanje bo seveda združeno z ertvami, ker si mogoče obljubiti posebnih vredenosti (hrana, vozna št.). Refektor bo obiskal vsak kraj dvakrat in izvedel vajo.

Priprave za kongres teko v najlepšem redu. — Že gori navedena igra o kraljestvu božjem, da slutiti, kako veličastna prireditev bo ta kongres Kristusa Kralja. — Zato se pripravljajni odbor obrača z vladno prošnjo na vse Slovence, da s številnimi darovi podpro ta kongres. — Z uvedbo veličastnega sporeda so ogromni stroški.

vse povsod. Zdi se, da je Pravica umrla, zdi se, da so Dobroto ubili, zdi se, da Ljubezni ni več! Povsod le ogenj, sovraštvo in vojska. Svet drevi z zavezanimi očmi v strahotni prepad, iz katerega ni rešitve.

In vera?

Kaj grozi tej največji svetlinji človeškega rodu? Na vzhodu vstaja brezbožni komunizem,

od juga slišimo o krvavih revolucijah, o pokolih, požigih, strahotnih mučenjih neustrašnih vernikov! Kam plovemo!

Ali res ni rešitve?

Je! Pa samo ena in sicer v enem samem kraljestvu, ki je kraljestvo Kristusovo na zemlji. Tu ni nasilja, ne ognja, ne krvi, ampak sama čista in neskončna ljubezen. Naloga letošnjega VI. mednarodnega kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani bo, da se pomenimo, kako bomo privedli svoje zaslepljene brate in sestre zopet nazaj k Luči, k Resnici, k Kristusu. Vsak posameznik se mora zato truditi, da v sebi in drugih upodobi Kristusa, saj smo vendar vsi verni udje nje-

Pripravljalni odbor za kongres Kristusa Kralja je sklenil zaprositi slovensko slovesno družino, da bi darovala za kongres Kristusa Kralja vsaj 1 din. Zato vladno prosimo vse Slovence, da onih, ki bodo v naslednjih tednih s posebnimi izkazi (zahtevajte od vsakega potrdilo župnega urada ali pa potrdilo od pripravljalnega odbora za kongres Kristusa Kralja, sicer mu darila ne izročite) pobirali darove, nihče ne zavrne, ampak da svoj obet za izvedbo najmočnejše manifestacije za mir v kraljestvu Kristusovem, ki bo kongres Kristusa Kralja v Ljubljani od 25.—30. julija t.l.

Kranjska dekanija — vzor

Posebno zanimanje za kongres je pokazala duhovščina kranjske dekanije, kjer se je ustanovil dekanjski odbor za kongres. Največje zanimanje in navdušenje za kongres je pokazal — dasi takrat ves bolan — g. dekan M. Skrbec sam. Na njegovo pobudo bo dekanija dala napraviti ogromen križ, kakor so ga včasih nosili Tirolci v velikih sprevedih, ki ga mora nositi več moč; nosili ga bodo v slovesnem sprevedu, ki bo zadnji dan kongresa šel na Stadion. Po želji gospoda dekana naj se kongres vrši kar najboljši gospodno. Sploh je duhovščina dala mnogo praktičnih predlogov, kako naj se kongres kar najbolje izvrši.

Sujte župnijske odbore!

Propagandni odsek je z dovoljenjem obeh ordinariatus razposlal vsem župnim uradom okrožnice s prošnjo, naj po vseh župnijskih ustanovah kongresne odbore. Doselej je naznanjenih 70 župnih odborov. Nujno prosimo nadaljnjih sporočil.

Tujim gostom, ki bodo prišli na kongres, moramo pokazati discipliniranost vernega slovenskega naroda.

Kongresne razglednice

Za kongres so izdane posebne razglednice; ponatis znane umetniške slike iz ljubljanske stolnice. Cigava je slika, se zagotovo ne ve, sodi se, da Anaghijska. Slika predstavlja Kristusa, zmagovalca nad satanom. Razglednice so po dinarju. Priporočila se, da se kar najbolj razširijo med ljudstvom. To bo maj prispevek k velikim stroškom kongresa. Prodajaki dobé popust.

govega skrivnostnega telesa. Zavedajmo se dobro, da sveta ne bo rešil noben komunizem, noben rasizem, noben fašizem, pa tudi nchena zapadna demokracija. Rešitev sveta in človeštva je le v Kristusu! Trudimo se, da privedemo zopet vse izgubljene ovce na Njegov presladko pašo, v kraljestvo miru!

Pridi k nam Tvoje kraljestvo!

Zbirajo sence se temnih noči,
dabi svetlobo zakrile;
kot, ki edina le k Tebi drži,
zlobne razdirajo sile.

Črni oblaki nad nami drve
kakor polnočni strahovi;
kakor povodenj se širi gorje,
kje so rešilni bregovi?

Kdo bo viharje ustavil in zlo,
rešil pogube človeštvo?
Prošnje zaupno kipijo v nebo:
»Pridi k nam Tvoje kraljestvo!

Pridi k nam Tvoja kraljeva oblast,
Tvoja pomoč in vladarstvo!
Zemlja slovenska naj Tvoja bo last,
sprejmi v močutno jo varstvo.

Limbarski

V vsako hišo katoliški časopis!

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Za častnega člana je izbrala občina Velika Loka na Dolenjskem g. Ivana Šašija, upok. župnika v St. Lovrencu. Čestitamo!

o Diplomirala sta na tehniški fakulteti univerze kralja Aleksandra I. za gradbenega inženirja g. Muha Gašper iz Horjula in Rajič Milivoj iz Ljubljane. — Čestitamo!

DOMAČE NOVICE

d Dr. Krek v Vojvodini. Na svojem nadzorstvenem potovanju po Vojvodini je gradbeni minister dr. Krek prispel ono soboto v Petrovgrad, kjer si je ogledal tamkajšnje javne naprave. Nato se je v spremstvu več inženirjev podal v Pavlovo, kjer si je ogledal velike nasipe, ki jih grade tam proti povodnjim.

d Učiteljske uršulink v Škofji Loki se zopet odpre. Minister prosvete S. Ciriš je pred številnejšo deputacijo podpisal odlok, ki vsebuje dovoljenje, da sme zasebno žensko učiteljske uršulink v Škofji Loki v prihodnjem šolskem letu 1939-40 zopet sprejemati učenke v prvi razred te šole. Odlok je izročil ministru Snoju v nadaljnje uradovanje. To v vednost staršem.

d Glasilo Kmečke zveze »Orač« razmišlja o »stebrih slovenske kulture« na kmetih, kjer jih je navadno v vsaki župniji; če jih

pa ni, je vse organizatorično delo mrtvo. In na tistih nekaj stebrih, čisto na enem samem, sloni vse delo. Po tej ugotovitvi list končuje: »Tako je, čeprav ni tako prav. Treba je, da se vzgoji na deželi nov rod, da bo znal in hotel sodelovati pri delu in vodstvu raznih organizacij čim večje število ljudi, in da ne bo več vse delo slonelo na nekaj »stebrih«. Dokler pa je tako, kakor je, zaslužijo ti »stebri slovenske kulture«, da se odkrijemo pred njimi in pred ogromnim delom, ki ga izvršujejo!

d 30-letnico svojega vestnega dela v Jugoslovanski tiskarni bo v ponedeljek tiho in skromno slavil g. Jakob Štefančič. Z iskrenimi čestitkami se ga bomo na ta njegov praznik spominjali njegovi tovariši, prav tako pa tudi naše uredništvo, z željami, da bi ga tudi v bodoče še dolgo videli v svoji sredi pri tako vestnem delu, kakor dozdaj!

d Naše čitatelje opozarjamo na današnji oglas tovarne čevljev »Peko«.

d Cesta Ljubljana—Sušak. Sporazumno z min. dr. Krekom je ban dr. Natlačen izdal nalog, da se pospešijo dela na tej cesti. Od Orehovca k Dolnjemu Jelenju se je že začelo z delom. Posamezni odseki te ceste pa dovršujejo merjenja. Cesta Ljubljana—Sušak bo znatno skrajšala zvezo med središčem Slovenije in morjem.

d SVICARSKE URE, slatina in srebrnina za birmo, ČUDEN, Prešernova ulica 1.

d Za predsednika Združenja nidustrijev vrbaske banovine je bil izvoljen Slovenec inž. Fedor Šlajmer.

d Botre in botrice še posebej opozarjamo na oglas tvrdke F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

d Dve tri z ljubljanskega trga. Dovož češenj iz Brške v Bosni in iz Novega Sada je od tedna do tedna živahnejši in večji. Cene češenj so sedaj 10—12 din za kg, ko so bile še pred 14 dnevi 20—24 din za kg. Mnogo je na trgu stročjega graha, ki je sedaj že po 4—5 din kg, ko je bil poprej celo po 10—12 din. Na trgu so se pojavili tudi prvi paradižniki, ki so po 8 din kg. Šparglji so po 16 din. Zadnji ribji trg je bil z morskimi in sladkovodnimi ribami srednje založen. Cene so bile v splošnem neizpremenjene.

d Blagoslovitev »Jegličevega doma« v Dobropoljah bo 18. junija.

d Pot do blagostanja sreče in neodvisnosti Vam pokaže Hranilna posojilnica »Moj dom«, Ljubljana, Dvorakova 8. — Prospekti brezplačno.

d Slovenija je pasivna dežela. Zato moramo kmetijstvu posvetiti vso pozornost in s propagando širiti smisel za umno kmetijstvo. Prilika za tako propagando se nudi zlasti med pomladanskim ljubljanskim velesejemom od 3.—12. junija, ki naj bi si ga ogledal vsak naš kmetijski gospodar, saj bo na njem velika razstava poljedelskih strojev. Zasajen je tudi vzoren sadni vrt z najzlahnejšim špaličnim sadnim drevjem kot vzorec, ki naj služi našim kmetiskim gospodarjem v umnem sadjarstvu. Razstavljena bodo tudi umetna gnojila. Razen tega bo kmetijski gospodar v drugih oddelkih velesejma našel mnogo koristnega ter pobud za ureditev doma in posestva. Napreden kmetijski gospodar se mora

Jeli potrebno

neprestano opozarjati na »Bayer«-jev križ na Aspirin-tabletah? Pač, kajli vedno znova se pojavljajo palvorbe z nakano, okerisili se s svetlovnim slovesom Aspirin tableh

ASPIRIN

TABLETE

Glas. reg. pod št. brojem 32608 od št. XI. 1932.

zanimati tudi za napredek v industriji in obrti, če hoče, da bo napredovala tudi njegova kmetija.

d Na naš članek o protijetični borbi v Domoljubu od 17. maja 1939 smo prejeli z merodajnega mesta dopolnilo, da imenovani zdravnik na obnem zboru protijetične zveze sploh ni govoril in da protijetični oddelek pri tej zvezi ne obstoja. V Ljubljani je lo oddelek za prsne bolezni splošne bolnišnice (načelnik dr. Debevec) ter protituberkulozno posvetovalnica, ki jo vodi dr. Prodan.

d Znižane cene na železnici se bodo mogli poslužiti vsi, ki bodo potovali na letošnji pomladanski velesejem v Ljubljano. Na postajni blagajni kupijo poleg cele vozne karte do Ljubljane še rumeno železniško izkaznico za 2 din. Ko bodo dobili potrdilo o obisku velesejma, bodo imeli s to izkaznico in s staro vozno karto brezplačen povratek. V Ljubljano lahko potujejo že od 31. maja do 12. junija, vračajo pa se od 3.—17. junija.

d Zanimivo razsodbo o ločitvah mešanih zakonov je izdal Stol sedmorice v Zagrebu. Slo je za primer, ko sta se hotela ločiti mož katolik in žena pravoslavna, ki sta bila poročena v pravoslavni cerkvi. Prvostopno in drugostopno sodišče je izdalo svoje tolačenje, češ da je pravoslavno cerkveno sodišče pristojno za razsojo takih primerov. Toda Stol sedmorice kot najvišje sodišče je to naziranje ovrglo in razsodilo, da pravoslavno cerkveno sodišče ni pristojno za ločevanje

Binkošti

Kar je med letnimi meseci majnik, to je binkoštni praznik med Gospodovimi dnevi. To je najveselejši praznik. Predstavlja nam vse bogastvo milosti in polnost božje dobrote. Da se je Jezus učlovečil, bi bilo za človeštvo brez sadov, ako ne bi po trpljenju in vstajenju šel v svojo slavo in odondot poslal svojega Duha, ki so ga željno pričakovali Gospodovi učenci. Brez sv. Duha bi ne bilo ne vere, ne Cerkve, ne zveličanja.

Zato Cerkev že od nekdaj smatra binkošti za svoj rojstni dan. V duhu vodi svoje verne na posvečene kraje v Jeruzalemu, ki so bili priče prihoda sv. Duha. Pred nami sloje možje, ki jih je zajel nebeški vihar in so se nad njimi razdelili ognjeni jeziki.

Tudi mi moramo zaživeti duhovni prihod sv. Duha. Občutek moramo imeti, da prihaja zato, da nas notranje očisti, da izčisti vse, kar je v nas gnilega in pokvarjenega, da dobi prostor, kar je božjega in svelega.

Duh-Preroditelj orje vtisih brezobzirno in globoko, tako da se v boletini krči srce. Toda z božjim privoljenjem so premnogokrat sekane rane v naše duše zato, da postanejo pripravna duhovna brazda za boljko in rodovitnejšo duhovno rast.

Binkoštni duh zahteva od nas prerojenja, zahteva, da smo resnični in popolni kristjani. Vtisa pa v naša srca neskaljeni notranji mir, dviga naš pogled navzgor in nas vodi skozi tisoče viharjev k pravemu življenjskemu cilju. Seveda samo tiste, ki iščejo Duha božjega v duhu in resnici.

Zahvala.

Ker mi je požar uničil hišo, mi je uprava »Domoljuba« izplačala požarno podporo

1000.—dinarjev

za kar se ji tem potom iskreno zahvaljujem in »Domoljuba« vsakomur toplo priporočam. Njivice-Radeče, 12. maja 1939.

Hirelj Ivan.

Kulturbunda in Zveze nemških kreditnih in gospodarskih zadrug. — Zdaj bi bilo treba, da zastopniki našega Jugorasa napravijo podoben obisk v Nemčiji, posebno na Koroškem.

p **Zasluzena brea.** Ono sredo je glasilo dr. Mačka, »Hrvatski Dnevnik«, prineslo na naslov nekaterih slovenskih trgovcev tole opozorilo: »Mnogo slovenskih trgovcev ima trgovske zveze s hrvatskimi kraji ter priporočajo svoje blago in semkaj pošiljajo svoje cenike, kar je docela naravno ter temu nihče ne more ugovarjati. Niti tedaj ne bi ugovarjali, ko bi ti trgovci pošiljali svoje reklame in cenike v slovenskem jeziku, ker mi ta jezik v glavnem razumemo. Če pa priza-deti kake besede ne bi razumeli, bi trpel škodo pač trgovec. Toda ne razumemo, zakaj nam nekateri slovenski trgovci pošiljajo reklame, ponudbe in cenike s stoddotnimi srbijskimi besedami... Zaradi tega bi jim priporočili, kadar pošiljajo svoje ponudbe v hrvatske kraje, naj jih napišejo ali slovenska in hrvatsko.

p **Kaj bo s Sremom.** V hrvatskih listih zadnje čase vsak dan beremo o Bosni in Hercegovini ter o Sremu, ki z Zemunom sega prav do vrat Belgrada ter je Zemun že del belgrajskega mesta, je bilo priobčenih že mnogo razprav. Pred vojno je Srem spadal k Slavinji, ki je bila sestavni del kraljevine Hrvatske. Zato je vprašanje Srema sila važno. V Zagrebu izhaja list »Srijemske Novine«, kjer je tajnik Hrvatske Matice dr. F. Jelačić napisal članek, kjer med drugim pravi, da je Srem samo ena enota v sklopu drugih hrvatskih krajev. Nato naglašja, kako so hoteli zadnje čase nekateri zabrisati hrvatsvo Srema ter so zoper to postavljali nekako spremstvo. Članek končuje: »Čeprav to ni prvi poskus take vrste z natančno določenim ciljem, upamo, da bo zadnji ter da se bo končal tako, kakor so se vsi dosedanja. Kakor je namreč preteklost in sedanjost Sre-

Zjutraj
za lepoto —

Zvečer
za zdravje!

Zato zjutraj, zlasti pa zvečer

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

ma hrvatska, bo ostala ter nujno mora ostati taka tudi prihodnost!

p **»Stara in nova zaveza.** »Hrvatski Dnevnik« že v dveh številkah naglašja, kako sta si miselnosti Ante Starčevića, ki se sedaj nanj sklicujejo zlasti frankovci, ter bratov Radičev, ki sta izdelala načelno podlago HSS, podobni. Na koncu članka pravi: »Torej ima prav dr. Maček, ko je dejal, da Ante Starčević pomeni staro zavezo, Stjepan Radič pa novo zavezo.«

p **Vseučiliški prof. dr. J. Šimrak** v Zagrebu je zapustil vodstvo znanega hrvatskega dnevnika »Hrvatska straža«. Dr. Šimrak se je odločil v ta korak sam in v tem smislu poslal listu tudi obvestilo. Čuje se, da namerava lastništvo lista preosnovati uredništvo v zvezi s temeljito pregledno lista samega, ki ga namerava povečati.

p **Zastoj v sporazumevanju ne bo dolgo trajal.** »Slovenski dom« od 19. majnika prinaša mnenje belgrajskih odločilnih krogov, da sedanji zastoj v sporazumevanju v Hrvati

ne bo dolgo trajal. Med drugim pravi v poročilu: »Tisto, kar je doseženo, vzpodbuja, da se trudimo naprej, da se odstranijo težave in doseže soglasje tudi v tistem, v čemer ga doslej ni bilo. Če položaj neprisilansko ocenimo, pridemo do zaključka, da sporazuma Srbov s Hrvati ni mogoče ustvariti z dvajsetdnevnimi razgovori. Zastoj more biti le koristen, da se pripravijo ugodnejši pogoji za sporazum. Zastoj ne bo dolgo trajal. Treba je nadaljevati ne tam, kjer se je ustavilo, temveč tam, kjer je stvar obtičala. Delo za sporazum se mora nadaljevati, ker ni končano. Razvoj političnega položaja se giblje torej naprej in ne nazaj.«

p **Zlohen požig so zagrešili neznanci** v Slovenski Bistrici. Zažgali so velik župnijski kozolec, ki stoji poleg telovadišča, na katerem bo 4. junija prirejena mladinska telovadba ob priliki blagoslovitve Slomškovega prosvetnega doma. Pod kozolecem bi morale biti tribune in razni šotori. Stavba je pogorela do tal. Bistriški orožniki imajo za požigalce že sled ter se obetajo zanimiva odkritja.

p **Svoje politično pisarno so odprli** v Belgradu jugoslovanski nemški narodni poslanci.

p **Ker jim oblast premalo na prste stopa.** Kakor poroča »Katoliški tjednik« iz Blata na otoku Korčuli, so se ob cerkveni slovesnosti v čast sv. Vincencu zgodili veliki izgredi. Cerkvni slovesnosti in procesije so se udeležili tudi križarji, organizacija katoliške hrvatske mladine. Razni antifasistični krogi pa so uprizorili zoper nje velike demonstracije ter so celo kričali: »Razdenimo cerkve... oltarje... pobijmo popel« Klicali so tudi zoper papeža in križarje. List pravi, da so to organizirali pristaši tako imenovane ljudske fronte in komunisti.

p **Četrtnska voznina za slovenski delavski tabor.** Prometni minister je odobril četrtnsko vožnjo vsem udeležencem I. slovenskega delavskega tabora, ki ga priredi Zveza združenih delavcev dne 4. junija v Ljubljani.

p **Zoper Srbe se ne damo hujskati.** Osi-ješko glasilo slavonkih Nemcev »Slavonischer Volksbote« v zadnji številki prinaša članek »Hrvatsko vprašanje in mi«, kjer med drugim pravi: »Slavonski Nemci živimo s

Prešernova rojstna hiša - last slovenskega naroda

Nedelja, 21. maja 1939, čeprav je dež ves dan curkoma lil, je bila za slovenstvo izrednega pomena. Ta dan so ugledni kulturni delavci kot zastopniki slovenskega naroda izročili v Vrbi na Gorenjskem svojemu namenu rojstno hišo slovenskega pesnika-prvaka dr. Franceta Prešerna. Ob tej priliki so imeli lepe govore rektor vseučilišča dr. Rado Kušej, ban dr. Natlačen, pesnik Oton Župančič in drugi. Primeren cerkven govor pa je govoril pisatelj in župnik Fr. Finžgar.

Ban dr. Natlačen je povedal med drugim tudi sledeče: »France Prešeren, danes te spet poslušamo in odgovarjamo tvojim klicem. Draga nam je naša mila, čista slovenska govorica, nad vse draga naša svoboda. Prebudili smo se iz občutka majhnosti, zavest nam govori, da je slovenska zgodovina častno naplana, kar je zgodovina velikega in dolgega odpora nasproti nadmočni sili. Vemo, da je kmečka hiša stebler naroda, ki s svojo priklenjenostjo na grudo vzdrži tudi stoletne pritiske in ohrani zvestobo izročilom očetov ter daje najboljša sinove v službo svojemu narodu. V nas je Prešernova vera, da je slovenstvo prvobitna vrednota, ki na njo naslanjamo ljubezen

do svoje jugoslovanske države in do jugoslovanskih bratov. Ti pa, preprosta domačija, ki si gledala prvi smehljaj, prvo stezanje ročice za materjo, prve korake našega klicarja, si nam prva in najdražja od vseh hiš, kjer Slovenci žive. Danes prenehaš biti dom le ene družine, od danes boš dom vsega naroda. Pa ne le dom, svetišče nam boš, kjer naj kraljuje Prešernov duh in bodri nas vse, zlasti pa našo mladino v ljubezni in zvestobi do slovenskega naroda in slovenskega jezika. S ponosom te sprejemam v last slovenske banovine in želim le to: Tisočletja naj k tebi romajo Slovenci. tisočletja naj nad teboj bdi in te varuje močna Jugoslavija, tisočletja naj iz tebe veje plemeniti duh tvojega slavnega sina, glasnika slovenstva — Franceta Prešerna!«

Rojstno hišo dr. Franceta Prešerna je odkupila, kakor znano, z zbirko v največji meri slovenska šolska mladina pod geslom:

Največ sveta otrokom sliši Slave,
tja bomo našli pot,
kjer nje sinovi,
si prosto volijo
vero in postave.

**Vsak Slovenec, vsak katolik
je naročnik Mohorjevič knjig**

Naročite jih pri župniku

Prenagljene uredbe

Pod tem naslovom prinaša »Trgovski list« uvodnik, kjer kritizira uredbe naših oblasti. Je res nekaj neznosnega, saj se neredka uredba, ki je komaj izšla, popravlja in izpopolnjuje ne samo enkrat, ampak večkrat, da človek običajne pameti nazadnje ne ve, kaj naj dela, da bo prav. Kje so vendar dobri pravniki, da bi v tem pogledu napravili enkrat red! »Trgovski list« piše o tem predmetu med drugim tudi sledeče:

Da bodo uredbe dobre in v resnici v skladu z dejanskimi potrebami življenja, se je treba posvetovati z ljudmi, ki poznajo stvarino, katero obdeluje uredba. Ni kaprica, temveč neobhodna nujnost, da bi se morale pred izdajo vsake uredbe zaslišati prizadete gospodarske, kulturne in socialne ustanove. A ne samo zaslišati, temveč njih mnenja je treba tudi upoštevati, kajti vsako teh mnenj je globoko utemeljeno v življenjskih izkušnjah. Zato bi se smela uredba izdati le, če se je doseglo s poklicanimi činitelji soglasje. Nikar

ni to preveč zahtevano, kajti le na ta način dobimo jamstvo, da bo nova uredba res dobra in v resnici ustrezala svojemu namenu. Včasih so se zakoni izdajali po resnem predavku, ko so zakonski osnutki prešli celo vrsto sestankov in na konec še v zakonodajnem telesu v odsekih preživeli ostro kritiko. Zato so tudi ti zakoni veljali in zato so imeli ljudje tudi zaupanje v pravilnost in potrebnost teh zakonov. Danes tega zaupanja ni več in ga tudi biti ne more, saj vidijo ljudje vedno znova, da se mora vsaka uredba, komaj je izdana, že zopet popravljati in da prav za prav ne velja nobena uredba v obliki, kakor je bila izdana.

To za državni ugled nikakor ni dobro, za naše gospodarsko življenje pa je naravnost pogubno. Zato naj se že enkrat neha z izdajanjem prenatrpanih uredb in naj se poskrbi, da se bo tudi pri zakonodajnem delu pazilo na kakovost dela. Zmešnjave v naših predpisih je res že preveč.

Hrvati v mestu in po vaseh. Zato se posebno zanimamo za rešitev tega vprašanja. Čeprav pri zadnjih volitvah nismo glasovali za listo dr. Matka, vendar želimo, da se to vprašanje ugodno konča. Ne skrivamo, da pri reševanju tega vprašanja mislimo tudi na svojo usodo. Živimo na področju, kjer Hrvati po večjem delu žive v večini. Tega jim ne odrekamo. Hočemo pa, da Hrvati priznajo, da smo na tem prostoru činilec, ki je z njim treba računati, zlasti ker je zadnje čase nemško prebivalstvo bilo šikanirano, češ da smo zoper rešitev hrvatskega vprašanja. Zato naglašamo, da želimo Hrvatom vse dobro, v kolikor tudi oni nam dobro žele... Zoper Srbe pa se ne damo hujskati!

NESREČE

n Vse jim prav pride. Zlate žeblice iz zastave »Hrvatske ženec« je poruval neznanec, ki je vlomil v društvene prostore »Hrvatske ženec« v Sarajevu. Zastava je bila blagoslovljena šele v nedeljo. Razni uglednejši Hrvati, med njimi tudi nadškof dr. Šarič in pa dr. Maček, so darovali 40 zlatih žeblic. Vlomilec je vse te žeblice pokradel, verjetno zaradi zlata. Ni pa izključena možnost, da je bil vlom izvršen iz političnih nagibov.

n Kako je povzročila mačka smrt treh otrok. Marija Vicijan v vasi Batajnici pri Mitrovici je odšla z doma in pustila tri male otroke doma. V peč je prej nametala drva, da bi otrok ne zeblo. Ko pa je prišla domov, je našla vse tri otroke mrtve, ker so se zadušili v dimu. Na mačko, ki je ležala ob peči, padla iskra, da se ji je vnela dlaka. Da bi se pogasila, je mačka skočila na posteljo, toda s tem je zanelila ogenj tudi tam. Otroci so bili še premajhni, da bi si znali pomagati in so se zato zadušili v dimu. Mati je morala pred sodišče, toda bila je oproščena, ker se je sodišče prepričalo, da je treba nesrečo pripisati zgolj naključju.

n Vintgar zahteva od obiskovalcev mnogo previdnosti. V čarobni sotesti v Vintgarju pri Bledu, kamor so tudi že letos začeli prihajati v večjem številu izletniki od vsepovsod, da si ogledajo ta krasni kotiček naše zemlje, se je te dni pripetila smrtna nesreča. Krotil poldnevu se je podala v Vint-

gar skupina 12 nemških izletnikov. Skale v vintgarskih pečinah pa so precej krhke in se rade sprožijo že zaradi zračnih tresljajev, ki jih povzroča glasno govorjenje. — Tudi družba Nemcev je morala biti precej glasna. Ko je bila nekako v sredi soleske, je nenadoma priletela neki ženski iz te družbe skala in jo zadela tako nesrečno, da jo je zbila v vodo. Malo nižje so je sicer navzoči potegnili iz vode, bilo pa je že prepozno.

d Zadržje deževje je povzročilo, da so se napolnile vodne struge in je voda ponekod že prestopila bregove v veliko škodo naše domovine. Poročajo o povodnji na Ljubljanskem barju, v Pesniški dolini, okrog Slovenjega Grada, pa tudi v Krški dolini in Dobrepoljski kotlini. Kaj več o tem prihodnjič.

n Žrtev tihotapske strasti. Ko žrtev tihotapske strasti je padel na nemško-jugoslov. meji pri Cankovi 20-letni kmetski sin Franc Matjašec iz Lipe v lendavskem okraju. Z dvema tovarišema je ponovno poskusil prekorati mejo med vasema Korovci in Gerlineci. Službujoči graničar jih je zavrnil, fantje pa niso opustili poskusa, ampak so čez nekaj časa spet hoteli čez mejo. Sezuli so si čevlje, da bi prebrodili obmejni potok. Ko na ponoven poziv niso hoteli obstati, ampak so tekli proti meji, je graničar streljal. Zadel je Matjašeca v prsi, da je obležal na mestu mrtve, 270 m daleč od meje. Pri njem so našli v listnici precej denarja v naši valuti, po natančnejšem pregledu pa še 100 mark. Te je imel skrbno zavite v starem časopisnem papirju, ki ga je imel v preveliki kapi za podlogo. Poleg tega so našli še gu-

d Slomškov zavod v Ljubljani sprejema za prvi gimnazijski razred zdrave, telesno in umsko dobro razvite, 11 do 13 let stare, predvsem kmetske fantke, ki so z dobrim uspehom dovršili 5. razred ljudske šole, imajo zmožnost in veselje do učenja in je upati, da se bodo po dovršenih šudijah posvetili redovnemu in duhovniškemu stanu. Natančna pojasnila daje Slomškov zavod, Ljubljana, Poljanska cesta 6.

mijasto vrečico za tihotapsko robo: saharin, kamenčke in karte, da ne bi prišla do njih vlaga, če bi jih moral tihotapec na begu kje skriti.

n Cel vlak je vozil čez njega, a je ostal živ. Na železniški progi med Vukovarjem in Borovom v Slavoniji se je te dni pripetila prometna nesreča, ki pa po čudnem naključju ni zahtevala človeške žrtve. Delavec Josip Kreko iz Virovitice se je s kolesom peljal čez železniško progo prav v hipu, ko je prihajal po progi osebni vlak. Lokomotiva je delavca podrla med tračnice na tla. Ljudje, ki so videli nesrečo, so v strahu čakali, da odpelje mimo vsa sestava vlaka, misleč da bodo zagledali na tračnicah razmesarjeno truplo ponesrečenca. Toda, ko je vlak odpeljal mimo, so na veliko presenečenje morali ugotoviti, da je Kreko ostal živ. Padel je med tračnice tako srečno, da ga kolesa lokomotive in vagonov niso mogla doseči.

NOVI GROBOVI

n Naj bo takrat moj zadnji vzdih: Čestena si Marija! V Zalah pri Kamniku so pokopali vdovo sodnika Leopoldino Vidic. — V St. Petru pri Novem mestu je umrl 78 letni posestnik iz Loznice Janez Janc. — Pri Sv. Treh kraljih na Vrhu je na veke zatisnil oči 86 letni Jožef Ramšak. — V uršulinskem samostanu v Škofji Loki je odšla h Gospodu po večno plačilo č. m. Lavrencija Božič, meščanskošolska učiteljica. — V Šmihelu pri Novem mestu je v 90. letu starosti mirno zaspal v Gospodu posestnik Franc Knafelc. — V Strahinju nad Kranjem je zapustil solzno dolino posestnik Janez Grašič. — V Mariboru je zapel mrtvaški zvon železn. zvaničniku v p. Josipu Dolesu. — V Šmihelu pri Novem mestu so dajali v grob posestnika Franca Knafelca. — V Košani je umrla 81 letna učiteljica v p. Vincencija Papis. — Pri St. Juriju ob juž. železnici je preminul 82 letni posestnik Martin Kumperger. — V Ljubljani so umrli: Julija Albert, bivši sodni pripravnik Mirko Potokar, čevljarski mojster Janko Dolenc, vdova kancelista Amalija Weiss roj. Sturm, soproga železničarja v p. in Marija Ramovič roj. Kremžar. Naj počivajo v miru!

Jugoslovanski Nemci, kaj pravite k temu?

V Koroškem Slovincu čitamo: 100 polletnih otroških vrtcev namerava ustanoviti organizacija NSV tekočega leta na Koroškem. Podeželskim materam naj se po njih odvzame dnevna skrb za male in s tem zagotovi nemoteno delo ob letini. Voditeljice vrtcev se že več mesecev vežbajo v posebni šoli. — Kot so vrtci koristna naprava in pomoč podeželskemu ljudstvu, vendar so s slovenskega narodnega vidika naravnost poraznih po-

sledic. Kajti nemški vrtci odvajajo slovenskega otroka že v njegovi najnežnejši dobi od njegove matere in — tako bi dejali Nemci v Jugoslaviji — ga vzgajajo za hinavca. Nekoč na vprašanje, kakšne narodnosti je, ne bo vedel odgovoriti. Zlo raznarodovanja potom vrtcev bi bilo manjše, če bi bili poleg nemških dovoljeni tudi slovenski vrtci. Slovenski vrtci pa so prepovedani.

RAZGLED PO SVETU

ŠPANIJA

s Preslava zmage. Dne 18. maja se je začela v Madridu parada zmage, s katero je tudi na zunaj zaključena državljanska vojna. Zvečer so na vseh gorah okrog Madrida, koder so nad dve leti potekali divji boji, goreli kresovi. Naslednji dan dopoldne so generali nacionalistične vojske izročili generalu Francu veliki križ reda sv. Ferdinanda kot zahvalo Španije za osvoboditev izpod rdečega jarma. Za tem je bila prirejena velika vojaška parada, katere se je udeležilo 250.000, med njimi 17.000 Italijanov in 7000 Nemcev. Pri paradi sodeluje 400 topov, 300 tankov ter 600 letal. Parada se je začela ob 10 in je trajala šest do sedem ur. Po paradi je bila slovesna pojedina, zvečer pa predstava v operi. Poročajo, da se bodo takoj po končanih slovesnostih italijanske čete vkrcale v Alicantu in se vrnil domov, Nemci pa bodo odpotovali v domovino iz pristanišča Vigo.

FRANCIJA

s Važen sporazum s Turčijo. Časopisje prinaša novico, da sta Francija in Turčija pri pogajanjih, ki so zadnje dni potekala prav na tihem, sklenili sporazum, po katerem Francija dovoljuje končno veljavno priključitev Aleksandrette k Turčiji. Priključitev bo slovesno razglašena v ponedeljek, ko bo turška vojska vkorakala v pokrajino in v mesto Aleksandretto. Mesto Aleksandretta z okolico je bilo po svetovni vojni dodeljeno v upravo Franciji. Ker je Aleksandretta edino upo-

rabno pristanišče na južni obali Male Azije, si je Turčija veliko prizadevala, da bi prišlo pod njeno oblast, kamor po vseh zakonih pravičnosti tudi spada. Po lanskem sporazumu v Montreuxu se je Aleksandretta carinsko združila s Turčijo, dobila je turški denar, vendar pa ni Turčija še imela tam mednarodno priznane oblasti. Če je Francija dovolila, da se Aleksandretsko ozemlje priključi Turčiji je to storila zaradi tega, da bo Turčija sklenila z njo enako vojaško in obrambno pogodbo, kakor jo je podpisala te dni z Anglijo. S tem sta Anglija in Francija dosegli spet silen politični uspeh, ki bo odločujočega pomena za ohranitev miru v vzhodnem delu Sredozemskega morja.

DROBNE NOVICE

Tovarno za letala z 10.000 delavci grade v okolici angleškega Londona.

Premočenje samcev zapade v Bolgariji po njih smrti v korist države.

550.000 dolarjev so zbrali ameriški Poljaki za narodni sklad.

V Sofiji se praznovali 93 letnice, odkar je bil ustanovljen prvi bolgarski list »Bolgarski Orel«.

Za več kot 1 in pol milijona dolarjev slata je zopet prišlo v Ameriko iz Anglije in Avstralije.

500 bombnikov in 30 milijonov funtov za utrditve Dardanel bo dala Anglija Turčiji.

Angleški kraljevski par je despel v Kanado, kjer je bil izredno navdušeno sprejet.

Pet in pol milijona lejev za narodno obrambo Romunije je daroval iz zasebne blagajne romunski kralj Karel.

Štirinajst letnikov rezervnih častnikov je poklicala pod orožje Grčija.

Šest milijard notranjega posejila je bilo podpisane v dveh urah.

Tiseč angleških romarjev z nadškofom-kardinalom Hinsleyem na čelu je prišlo v francoski Lurd.

77 divizij šteje sedaj italijanska kopna armada.

7000 mož bo štela nova češka armada, ki pa bo oborožena samo s puškami.

9000 rdečih Spancev je vstopilo v francosko tujsko legijo v Afriki. Bog z njimi!

Veliki italijanski listi »Giornale d'Italia«, »Tribuna« in »Stampa«, izkazujejo za preteklo leto skoraj 6 milijonov lir izgube.

Mali tanki in hitra letala so za nič

Nemški polkovnik Xylander, ki velja za izvrstnega vojaškega strokovnjaka, je imel v Frankfurtu predavanje o praktičnih naukih, ki jih je državljanska vojna v Španiji nudila vojaškim strokovnjakom. Prvi in najbolj važni nauk španske vojne je bil ta, je dejal nemški polkovnik, da bo evropska vojna, če bo iz-

medtem ko bodo v morebitni evropski vojni nastopile druga proti drugi mogočno opremljene vojaške sile, številne po moštvu kakor tudi dovršene v tehnični opreml. Španska izkustva bodo tej bodoči vojni le malo koristila.

Polkovnik Xylander je nato govoril o izkušnjah glede uporabe tankov in letal. Sicer se niti tanki niti letala niso mogla razviti v tolikšni meri, da bi bilo mogoče sklepati na njihovo udarnost pri kakšni evropski vojni, toda toliko je gotovo, da so se mali, lahki tanki slabo izkazali, tako da jih lahko smatramo kot neuporabne. Isto velja za letala. Najbolj hitra letala so se najslabše izkazala. Sovjetska lovna letala so doprinesla ogromne žrtve vprav zaradi njihove brzine. Medtem pa so so sovjetski težki bombniki izvrstno obnesli. Nemški polkovnik je priznal, da je imel general Franco srečo, da je imel na svoji strani strnjeno maroško armado. Njej se ima v glavnem zahvaliti, da je sploh mogel začeti svoj zmagoviti pohod. Španska državljanska vojna je po mnenju nemškega polkovnika tudi pokazala, in to je zelo koristen nauk, da gre tistemu, ki napada vedno najbolje. V bodoči vojni bo tisti odnesel zmago, ki bo hitro in neizprosno napadal. Bombardiranje mest in civilnega prebivalstva pa ni imelo tistih posledic, kot so jih na obeh straneh pričakovali, kajti prebivalstvo se tudi na to navadi,

Sedem dni zunanje politike

Izrednih zunanjepolitičnih dogodkov v preteklem tednu ni bilo. V glavnem se vodi še vedno diplomatska bitka med Italijo—Nemčijo in Anglijo—Francijo. Oba tabora pridno iščeta med drugimi državami sodelništva v tej ali oni obliki. S kakšnim uspehom, pa še ni dovolj jasno. Naj omenimo pol značilnejši dogodek:

Velik odmev je imela zavezniška pogodba, sklenjena med Anglijo in Turčijo, da bo sta odslej obe državi z vso svojo oboroženo silo branili sedanje meje na vsem vzhodnem delu Sredozemlja, v Egejskem morju in tudi na Balkanu... Zdaj bo podpisala podobno vojaško zvezo s Turčijo tudi Francija, kar je velik diplomatičen uspeh, ki bo brezdvomno služil utrditvi miru.

Manj povoljna za angleški tabor so pogajanja s Sovjetsko Rusijo, ki še niso pokazala uspeha. Anglija bi sodelovanje Rusije rada, ga išče, se zanj trudi, toda Rusija zahteva previsoko ceno. Rusija hoče enostavno, jasno, nedvoumno vojaško zvezo med Anglijo, Francijo in Rusijo, zvezo, ki bi vse tri velesile enako trdno obvezala, da morajo nastopiti z vso oboroženo silo v pomoč katerikoli zaveznici, ki bi bila zapletena v vojno. Tako daleč bi Anglija iz razumljivih razlogov ne šla rada. Toda za manj Rusija neče dati svoje pomoči Poljski in Romuniji ter Baltičnim državam.

Tako so pogajanja obtičala. Francija je drugega mišljenja in prigovarja Angležem, naj ruske zahteve sprejmejo. Predsednik angleške vlade, Chamberlain, je v petek pred parlamentom izjavil, da bo Anglija vse storila, da pritegne tudi Rusijo. Iz tega bi sklepali, da je pripravljena plačati kupnino, ki jo zahteva sovjetska vlada, to se pravi, podpisati vojaško zvezo, ki pa bi bila omejena samo za primer neizžvanega napada in na evropske meje Sovjetske Rusije ter bi krila vse države od Baltika do Črnega morja (Letonsko, Estonsko, Litvo, Poljsko, Romunijo in Grčijo.)

V nedeljo, 21. maja, sta podpisali vojaško zvezno pogodbo Italija in Nemčija. Italijanski zunanji minister je v ta namen že več dni prej prišel v Berlin. Ni treba prikrivati dejstva, da bo imela ta pogodba velik pomen, saj bo Italijo in Nemčijo zvezala na življenje in smrt, kakor pravijo nemški listi. Na drugi strani pa bo gotovo imela tudi to posledico, da bo Anglijo prepričala, da mora čimprej ustanoviti svojo protizvezo.

Obiak kneza-namestnika Pavla v Italiji je imel mogočen odmev po vsej Evropi. Znan italijanski častnik Virginio Gajda piše v svojem listu o treh glavnih vprašanjih, ki sedaj zanimajo Evropo. Ta vprašanja so: vprašanje bruhanja, vse kaj drugega, kot je bila španska. V Španiji so se reveži borili proti revežem,

spoštovanja narodne časti in oblike življenja, kakor so si jih izbrali posamezni narodi, zagotovitev enakih sredstev za neodvisno delovanje narodov in zagotovitev enakega položaja v svetu vsem narodom. Z drugimi besedami pomenijo vsa tri vprašanja pravičen mir. — Če bodo te besede postale meso, bo tudi našim bratom pod Italijo zagotovljen narodni, kulturni in gospodarski razvoj.

Prometni minister dr. Mehmed Spaho v krogu belokranjskih deklet

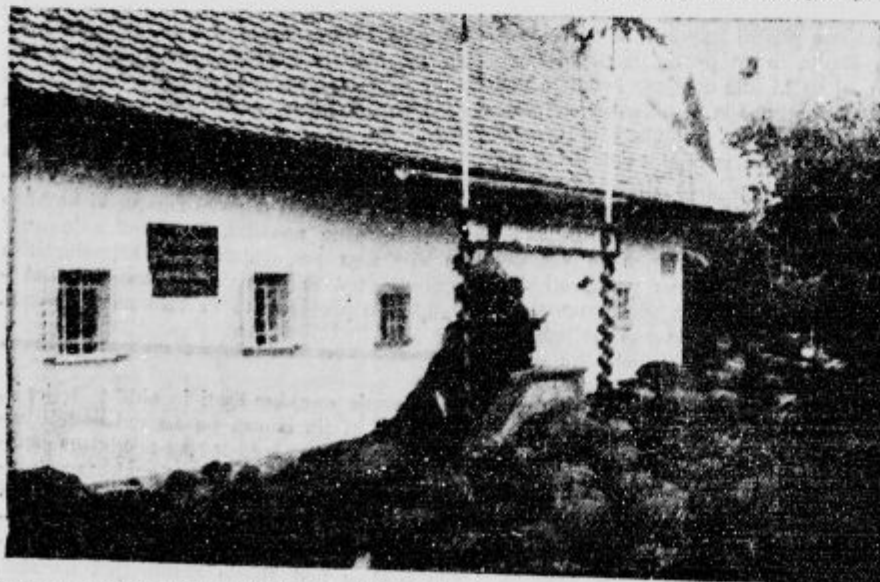
Dragocen kelih, ki so ga po končani španski državljanski vojni našli v neki španski vasi, kjer so ga imeli ves čas vojne skritega. Ljudski glas pravi, da je to tisti kelih, iz katerega je Kristus pil pri zadnji večerji

Minister dr. Spaho je zasadil prvi kramp in s tem dal znamenje, da so se dela za progo Črnomelj-Vrbovsko začela

Belokranjska dekleta plešejo kolo prometnemu ministru dr. Spahu na čast

Prešernova rojstna hiša v Vrbi, katera je bila odkupljena s prispevki šolske mladine. Preteklo nedeljo je prišla v last slovenske banovine

Zave, svetiljke, zaponke in noži, katere so nedavno izkopali v vasi Gornji Globodol pri Močni peči

V današnjem času bo VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja mogočna izpoved vseh narodov za mir v kraljestvu Kristusovem!

Na vnebohod so v Senčurju pri Kranju slovesno blagoslovili novi prapor mladinske Kmetke zveze. Slavnosti se je udeležil g. ban dr. Natlačen, ki ga je ob prihodu pozdravil senčurski župan g. A. Umnik. Druga slika nam kaže družice v narodnih nosah, ki so v sprevedu nesle novi prapor k blagoslovitvi

V Los Angelesu v Ameriki so sgradili nov kolo-dvor. Ko se ga slovesno izročili svojemu namenu, so po tračnicah pripeljali 35-centimetrovski top, da bi preizkusili trdnost novih naprav

Velika povodenj pri Cerkljah na Dolenjskem

Torpedo, katerega je spustil aeroplan na vojno ladjo. Slika je bila posneta ob vajah angleškega vojnega letalstva

Angleški tanki se vale po pokrajini

PO DOMOVINI

15 dni med Dolenjci

Če Dne 29. aprila je začel kanonični pregled škola dr. Rožmana po novomeški dekaniji, združen z birnovanjem za to pripravljenih otrok.

Odlični sprejem v Novem mestu, kjer je po dolgem času soprotni smatral župan za primerne in takšno, da je poudaril nadpastirja ter tako srečno uspešni larni večer v Prosvetnem domu, sta bila kakor znak in mig s taktirko za druge župnije, podrejene novomeški dekaniji, kako je sprejemati in pozdravljati najvišjega predstavnika in pastirja naše vere, ko prihaja po dolžnosti in apostolski poti.

Župnije so med seboj tekmovali. Mislj, slavo, loki, zastave, podoknice, razvlečaja, pokanje topov, rakete, v Stopičah kren, v žigaru faru so odmevale naše ljubke pesmi in pesnice, pozdravi

županov, otrok, učiteljska, raznih krajevnih funkcionarjev — da se je kar vrstilo dan za dnem, pa naj je bilo v maj postavljeno aprilsko vreme še tako nezgodno — ni ni kazilo lepega in slavnostnega razpoloženja, ni ni motilo vernikov, ki so sprejemali in pozdravljali svojega škola priščno in z naravo dušno voljo.

Zadnje birnovanje je bilo v Mirni peči, tam, kjer je pred 15 dnevi sprejel dekan in novomeški g. prot. vinkovca. Vreme je bilo v Mirni peči vedno nezgodno, pa se je potrpelo vse: praznik je bil praznik. Iz Mirne peči se je gospod nadpastir v spremstvu školskega gospoda opata in svojega tajnika vrnil v Ljubljano, ko se je prej dekanjska duhovščina z nagovorom gospoda prota poslovila od njega.

Vseh otrok je bilo birnovanih v dekaniji 3747.

Iz raznih krajev

Boštanj ob Savi. Mesec maj pri nas v znamenju marijanskih prireditev. V nedeljo 14. maja so počastili Marijo dobre žene in dekleta iz Marijine družbe. Pa se tudi spodobi, saj je pod Marijino zastavo 125 žen in 130 deklet. Lepo je bilo videti družbenke pri skupnem sv. obhajilu. Posebno pohvalo pa zaslužijo, ker se niso ustrašile slabega vremena in so v tako lepem številu prišle k nauku in proslavi v dvorano. — V nedeljo, dne 21. maja pa so se Marijini častilci zbrali pri Mariji Pomočnici na Radni. Na binkoštno nedeljo popoldne pa vabimo domačine in sosedo tostran in onstran Save, da pridejo na Šmarčno. Šmarčna, prijazna vas ob Savi na meji naše župnije, je znana po rodovitnem polju, po marljivih flosarjih in lekarni vdanosti svoji Mariji. Pred 60 leti se je ta Marija preselila iz Topolovca, kjer je samevala v zvoniku, pozabljena in zapuščena — v skromno znamenje na Šmarčni. Domačini so kmalu prizidali kapelico, pred leti zvonik in morda ni daleč čne, ko bo priljubljena Marija dobila celo cerkveno, kar je že

dolgoletna želja vseh Šmarčanov. Na binkoštno nedeljo je vsako leto zaobljubljena procesija, da bi Marija obvarovala vas ognja, toče in vsake nesreče. Letos — že Bog da lepo vreme — pa bomo na binkoštno nedeljo priredili popoldansko prireditev v čast Mariji za 60 letni jubilej. Mladina naše fars na čelu s salezijansko godbo iz Radne pride ob pol 3 v vas. Ob 3 bo telovadni nastop, ob 4 pridiga in nato procesija, v kateri bomo med petjem, molitvijo in godbo slavili in prosili Marijo. Po procesiji pa bo pred kapelico akademija. Vrstili se bodo nastopi fantov, otrok in deklet. Videli bomo tudi lepo Finigarjevo igro »Uslušana«. Domačine in sosedo vabimo k tej lepi manjšinski prireditvi.

Slovenj Gradec. So, ki pravijo: »prav nič se ni izpremenilo, četudi imamo novega poslanca.« Pa se jo, in še ne malo. Imeli smo prej mi v našem okraju poslanca, katerega so mnogi videli samo pred volitvami. Ni ga bilo ves čas na izpregled, nič nismo vedeli, kaj se godi okrog nas. In zdaj? Zdaj pa imamo človeka, ki je voljan pomagati vsakomur po svojih močeh. Tudi ne čaka, da bi ga moral ljudje hoditi prositi informacij daleč v sedež okraja, saj je priredil o zadnjem

času že več sestankov. Prav vsi so bili dobro obiskani. Obiskal je med drugim tudi občna zborna JRJ v Šoštanj, Skalnih, Mislj in Topolovci, občni zbor podružnice ZZZ in »Kmečke zveze« v Topolovci. Priredil je tudi dobro obiskane sestanke v St. Lju pri Velenju in v Velenju, dalje v Smarčnem pri Slovenj Gradcu in v Pamečah. Vsi navzoči so z zanimanjem in odobravanjem vzeli na znanje njegova izvajanja, v katerih je podrobno poročal o notranjem in zunanjem političnem položaju, o delu v narodni okupaciji in o gospodarstvenem položaju Slovenije. Porazgovoril se je z njim o vseh poročih vprašanjih. — Tak je naš prvi ljudski zastopnik, ki ne nosi samo častnega imena, ampak častno nosi odgovorno breme in ki tudi dela.

Moravci. Občni zbor krajevnega JRJ je bil v nedeljo v ljudskem domu. Po izbrpanem dnevnem redu je sledilo poročilo poslanca Strčina o zunanjem in notranjem političnem položaju. Zborovalci, katerih je bila polna dvorana, so z napetim zanimanjem poslušali njegova izvajanja. — Minulo sredo smo imeli v Moravcih hudo nevihto, med katero je padala tudi toča. Treščilo je v Klopčarjev koselec, ki je pogorel; z njim vred pa tudi pod in staro leseno poslopje zraven njega. Združeni gasilci so imeli dovolj dela, preden so ogenj pogasili in obvarovali okolico, kateri je pretila nevarnost. Zgorelo je precej orodja in drv, ki so bila složena pod koselec. — Nagle smrti je umrl v soboto France Lončar, posestnik v Prikrnici. Čez dan je delal, kakor po navadi, zvečer pa je sedel in obstal za vedno. Pokojnik je bil zaveden krščanski moč, dober gospodar in skrben družinski oče. Pokoj njegovi duši! Hudo prizadetim naše iskreno sožalje!

Sv. Andrej pri Moravcih. Novo ustanovljena gasilska četa za okolico Sv. Andreja se kar moč prizadeva, da si za obletnico svoje ustanovitve nabavi novo motorno brizgalno. V ta namen priredi v nedeljo, 18. junija v Krasech pri Brzanci veselico s tombolo, kakršne po vrednosti dobikov doseže že ni bilo v moravski dolini. Pripravljen je nov pogozdljiv šivalni stroj, več koles, ura, lepa nova obleka, vreča bele moke in sečen drv. Tudi z ostalimi šiviljnimi dobikili bodo lahko zadovoljni vsi, ki so rojeni pod srečno zvezdo. Na nakup tablic kakor tudi na veselico že sedaj vse prijatelje gasilstva prav prijazno vabimo.

Slovenj Gradec. Dne 4. junija t. l. priredijo tukaj trgovski in zasebni nameštenci veliko tombolo. Glavni dobiček je krasen »Opet-kadet«, ki je po

Besede

(Povez)

(Episkop H. Velikonja, ilustriral eskadnikar L. Šušmelj)
Slike iz tromesečne krovnice o naših krajih.

Pred sobo je župnika čakal nadučitelj. Rdeč je bil v lice ter brke so se mu ježile. Niti odzdravil ni od razburjenja.

»Ljudje so si ustvarili že celo povest. Da krajni šolski svet ne dobi drv, da se bo začela pravda, kakor jo je že dvignil župnik zaradi svojih. Zmešnjava. In če mu rečeš, kako je, ne veruje. Ko mu je pa ono bolj všeč:

»Tudi mene so spraševali zaradi drv!« je rekel župnik. »Kakor da je župnik vsem vzel pomet!«

»Vidmarju sem povedal, pa je zmajal z glavo!« je dejal nadučitelj.

»Novi župad bo vse uredil!« je dejal župnik, ki se mu je mudilo, ker so otroci že kukali skozi vrata in kričali kakor jesiharji. Bilo je nekaj dni pred počitnicami in vsem se je poznala vročina. Če niso nagajali, so spali, kolikor jih je bilo. Morali so k senu, v gozd po jagode, cela truma jih je hodila že po vodo Pod goro. Medvedovski Jožek je snoči prinesel domov prazno lempo in raztrgane hlače. Bil je tepen, Metka, sestra njegova, si je vodo pri sosedu izposodila, da je pil oča. V šoli jih ni bilo dve peščici; kar jih je bilo, so bili žudno kričavi in nemirni, kakor bi sedeli na žeblih. Vroče je bilo v sobi in v nji je zatohlo smrdelo, četudi so bila okna odprta. Vročina je omamljala ali pa grela možgane, da so vpili; odrasli so tudi vpili ter so ježili zaradi vsake malenkosti.

»Koga bodo izvolili!«
Pomolčala sta za hip.

2*

»Naj se enkrat sami!« je dejal nadučitelj. »Zdaj se ne splača mešati. Če bi bilo po mojem, naj bi za letos ostalo kakor je, drugo leto pa bi bile redne volitve. Ker velja pri dr. Gregorčiču ali profesorju Berbuču vaša beseda, mu recite, jaz mu ne morem. Jaz bi lahko potem rekel Gabersku, naj jih »Primorec« zahteva in gotovo ne bodo! Rupar po tistem s konji tako ne pride v poštev!«

Vihar je svoje mogočne brke.

»Ne vem če bo kaj! Za Vidmarja ne morem reči Derbuču; pri pogrebu se je zameril ljudem!«

»Eh, taka zamerat!« je zamahnil.

»Pa naj se sami!«

Poslovila sta se.

Ko se je župnik obrnil na vratih, je videl, da gre nadučitelj za njim in nekdo je stal zraven njega.

»Seveda! To leto bi si Vidmar le nabral toliko poznanj, da bi imel upanje. Leto dni premirja, toda premirja samo za nas, ne za nadučitelja in Vidmarja. Kako pa! Ne morem reči Berbuču, četudi se ne bi sami vladali. Presneti Rupar in njegovi konji! Rupar gotovo ne bo!«

Župnik se je po šoli vračal in srečal Ruparja. Da je bil na Olici. Polne roke ima dela. Župnik mu je hotel povedati o drvih.

»Že vse vem!« je mahnil z roko Rupar. »Novi župan bo moral to vzeti pošteno v roke. Kaj pa mislijo? Zdaj naj občina skrbi za drva, ko je dolžnost države!«

»Saj je rekel Hanuš, da da, samo dolžnost da ni! Dolžnost pravil!«

* Deželni in državni poslanec v Gorici.

* Deželni odborik v Gorici.

* Publicist in založnik v Gorici.

* Liberalni tednik v Gorici.

RAZNO

Napoleonova pisma prodana. V Londonu so nedavno prodali na javni dražbi zbirko Napoleonovih pism maršalu Berthieru, četu glavnega stana cesarske armade. Pisma se tičejo je prvi vrsti naloge, ki jo je Napoleon zaupal Berthieru, ko je bil imenoval za poslanika pri dunajski vladi. V istem času je Napoleon proslil za roko avstrijske princeze Marije Luise. Med vsebino teh pism se nahajajo načrti za osvojitve Anglije, navedeni pa so tudi vzroki, ki so cesarja prišli, da je uresničenje odgodil. Pisma so prodali za 2469 funtov sterlingov.

Vera v ruskih vaseh. Glasilo komunistične mladine v Sovjetiji »Kommunistična Pravda« od 1. marca prinaša poročilo komunističnega Marjanja, ki poroča, da je neki popotujoči ruski pop v vasi Agejevščina v okolici Smolenska z dovoljenjem staršev kretal nič manj kakor 18 otrok, ki so bili stari 5 do 15 let. Med krščenjem je prebral sveto pismo, kar je na ljudstvo napravilo silen vtis. Poročevalec nagla

stavljen na ogled pri trgovcu Ivanu Smolčniku. Ze zdaj postajajo pred tem lepim avtom gruča in ga motrijo z željnimi pogledi. Prihodnji teden dosepejo tudi kolese in živalni stroji ter ostali dobinki, ki bodo tudi razstavljeni. Razen 15 tombol je še 485 lepih dobikov. Ne zamudite prilike, mogoče ravno vas čaka sreča! Prijatelje, ki nas mislijo ob tej priliki obiskati, prosimo, da si pravočasno nabavijo tombolske karte, ker jih bo zadnje dni zaradi preobilnega dela težko dobiti.

Studenec pri Sevnici. Po dolgi in mučni bolezni je mirno v Gospodu zaspal, previden a sv. zakramenti, 81-letni Avsee Martin. Bog mu bodi plačnik. Ostalim naše sožalje! — Na praznik vnebohoda je bil za naša dekleta in žene lep dan. V Marijino družbo je stopilo okrog 40 žena in deklet. — Poročila se je članica Marijine družbe Ljudmila Metelko a Francetom Erjavcem iz Loga. Čestitamo!

Smolenja vas. Gasilska četa proslavi na binkoštni ponedeljek 10-letnico obstoja z blagosloviljo nove motorne brizgalne, ki ji botruje g. ban dr. Natlačen, katerega bomo sprejeli ob pol 10. Ob 10 bo sv. maša in nato blagoslovitev brizgalne. Popoldne proste vaje. Sodeluje novomeška godba.

Ambrus. Dne 16. maja je umrla v Ambrusu Alojzija Muhič. Pokojna je bila žena pred dvema letoma umrlega bivšega župana Jakoba Muhiča. Naj ji bo Bog obilen plačnik za vse njeno trpljenje na tem svetu, in naj ji svetli večna luč. Zaljubljenim ostalim naše sožalje! — Dne 17. maja popoldne smo imeli v Ambrusu svojevrsno zanimivost. Okrog 4 so začeli ljudje na njivah kričati, ko so zagledali velikega divjega prešiča, ki je priplaval iz gozda. Zaradi kričanja in vpitja se je kmalu vrnil v gozd. V naših gozdovih se večkrat klatijo skupine divjih prešičev. Pozimi so enega ustrelili. — Naša gasilska četa obhaja letos 30-letnico obstoja. Na binkoštni ponedeljek priredi veliko gasilsko prireditev z izletom gasilcev.

Kostanjevica. Na praznik vnebohoda so neznanzi vlomili v sodniške in notarske prostore. Raztrgali so železne mreže v pritličju, ostala vrata pa odprli z vitrihi. Imeli so pa smolo. Blagajna na sodniži je bila prazna, le v notarski pisarni so dobili kakih 30 din in pa 1 uro.

Gomilsko. Srednjeavinsko okrožje FO in DK se pridno pripravlja na velik okrogli tabor a celodnevno prireditvijo, ki se vrši na Gomilskem dne 11. junija. Obenem bo proslavilo gomilsko Prosvetno društvo 40 letnico svojega obstoja. —

Ze sedaj vabimo vse prijatelje od blizu in daleč, da se tega tabora udeležijo v obilnem številu, da bomo tako skupno manifestirali za naše vzvišene ideale. Vsa okoliška društva pa že sedaj prosimo, da na ta dan ne prireajo svojih slavnosti. Torej na veselo svidenje 11. junija na Gomilskem, bratje, sestre! Bog živi!

Zg. Tuhinj. 16. maja smo spremlili k večnemu počitku najstarejši župljanko Ano Za v b i, p. d. »Tomažev mater«. Pokojna je bila vzorna krščanska mati številne družine, dolgotrajna naročnica »Domoljuba« in družbe sv. Mohorja. Z žulji svojih rok si je pridobila lepko premoženje. Njeno življenje je bilo molitev, delo in trpljenje in je vendar dosegla častljivo starost 91 let. Blagi krščanski materi večni mir in pokoj, žalujočim pa naše globoko sožalje.

Kolovrat. Dne 8. maja je umrla v starosti 64 let Ivana Brodar, p. d. »Florjanovčeva mama« iz Dolgega Brda. Bila je prava krščanska mati, ki je svoje otroke vzgojila v pravem krščanskem duhu. Na njeni zadnji poti jo je spremljala ženska Marijina družba, katere članica je bila dolgo vrsto let. Pokojnica je bila prava umetnica v izdelovanju umetnih cvetlic in vencev, ki so krasile in še krasijo marsikak Marijin oltar. Naj počiva v miru! Preostale pa naj tolaži Bog!

Stara Loka. Na binkoštno nedeljo zvečer ob 8 in na binkoštni ponedeljek popoldne ob pol 4 bo v starolokskem domu kot zaključna predstava najlepša letošnja drama: Hasanaginica! Globoka vsebina in kraena scenerija, vrli igralci v lepih turških oblekah bodo gledalcem nudili zares najlepši užitek. Preskrbljeno bo za okrepčilo, med odmori bo pa igrala domača godba. Od blizu in daleč prihitite v Staro Loko! Obenem se lahko udeležite romanja k Mariji v Crngrob, kjer bo v binkoštnih praznikih glavni romarski shod!

Treblja v poljanski dolini. Ze smo zadnjič sporočili, da bo na binkoštni ponedeljek 29. maja naš veliki slavnostni dan, ko se bo vršil na Treblji velik prosvetni tabor. Danes z velikim veseljem sporočamo vsem našim prijateljem in dobrotnikom,

da je nad to našo celodnevno prireditvijo prevzel pokroviteljstvo minister dr. Miha Krek, ki je bil rojen v naši oceliški občini, torej naš ožji rojak. Pisal nam je tudi, da bo takrat prav rad osebo prišel k nam, če mu bo le mogoče, kar nas napolnjuje z veliko radoostjo. — Zdaj še nekaj o sporedu: Ob 9 dopoldne bo bivanje pri trebijskem mostu, ob pol 10 sprevid k domu na Trebijo, tam bo na prostem ob 10 sv. maša e pridigo, kar bo opravil g. dr. Vilko Fajdiga, znani prosvetni delavec. Po blagoslovilvi dcjna bo otvorjen tabor, kjer bo govoril navduševaine besede mladini in staršem vsem dobro znani urednik »Domoljuba« g. Jože Kosiček. Za kosilo bomo po skromnih močeh poskrbeli za vse naše goste, zlasti za pri-glašene. Tudi nekaj miznih jedi in pecivo bo pripravljeno. Da ne bo pijače, tudi brezalkoholne manjkalo, se razume. Popoldne bomo imeli pri Jelarjevem znamenju Matere božje na Trebiji pete litanije, pri katerih krepko vsi odpevajte. Ob 3 telovadni nastop s prostimi vajami in tudi telovadba na orodju. Med telovadbo v odmoru govori Pernisek, urednik OUZD. Po telovadbi boste povabljeni k mizam v domu in zunaj okrog doma na kak prigrizek in žačo pijače, vse po nizkih cenah. Za zabavo bo skrbela znana godba iz Logatca, ki bo seveda edelovala dopoldne in popoldne pri vsaj prireditvi. — Kar svet stoji na Trebiji koncem poljanske doline še ni bilo sv. maše na prostem, še ni igrala godba, še niso telovadili telovadci, sploh še ni bilo take velike prireditve, kakor bo 29. maja ob priliki blagoslovitve našega prosvetnega doma. Gre za našo mladino, da jo obvarujemo slabe družbe, da jo izobrazimo v ver-eko in narodno zavedne in ponosne Slovence tu ob naši državni meji. Zato nam pomagajte vsi, mladina in skrbni starši, pri vsem našem žrtv polnem delu. Na binkoštni ponedeljek pa nas podprite e svojim prijaznim obiskom od blizu in daleč. Bog živi in na svidenje!

Zagreb. Ko se pomladansko sonce nagiba k zatonu, se oglasi zvon na prijaznem gričku pri sv. Roku in privabi vse k oltarju majniške Kraljice. Tu obhajamo vsak dan slovenske žmarnice; zdi se nam, ko da smo sredi lepe Slovenije. Pa saj smo tudi semkaj prišli od vseh strani. Vsi pridite, fantje in dekleta, ki ste rojeni pod roškim zvonom! Lepe pozdrave vsem prijateljem in prijateljicam v domačem kraju!

Litija. Na binkoštni ponedeljek 29. t. m. bo v Prosvetnem domu v Litiji redni občni zbor Okr. kmečke zveze za litijski eodni okraj. Začetek je točno ob 9 dopoldne. Na dnevnem redu so poro-

ša, da se je treba bolj brigati za počenjejanje teh popotujočih papov, ker je njihov vpliv v kmečkih kolektivih zelo velik. Sploh poziva sovietsko vlado, naj z odločnimi ukrepi odpravi te in take »nerednosti«.

Židje v Belgiji. V Zenevi je izšel letopis o židovskem življu. Po teh podatkih živi 16 milijonov židov, od tega 9,5 milijona v Evropi. Največji odstotek židovekega prebivalstva ima Poljska, namreč 9,8%. Sledijo Litva e 6,2%, Romunija e 5,4%, Madžarska e 5,4%. Ostale države imajo manj nego 3% židov.

Nemški plin iz svetovne vojne. Gradbeni delavci eo v francoski vasi Adinfert pri Arrasu odkrili podzemsko ekladišče nemških plinskih granat. Gre za kakšnih 20 ton iperita in granat s plinom za soljenje. Skladišče so odkrili na ta način, da so začela tla pod neka hišo ob robu vasi popuščati in je pretilo, da se bo stavba zrušila. Zidarji, ki so hoteli hišo podpreti, so odkrili jamo pod njo. Plin, ki se je bil tam nabral, bi bil lahko povzročil hudo neurečo.

»Zdaj pravi, da da, drugo leto bo rekel, kar je dolžnost, tretje leto bo rekel, da ni dolžnosti. Pa se pravdaj! Kadar bo zima, boste pa kurili z mrazom. Saj se poznamo. Tako se začne. Svoje dni so hoteli prav tako z gmajno, pa sem jim vse izrekel, da so se gospodje zmeščali in so jo vso zapisali nam. Gmajno sem pa le rešil. Zdaj pa za drva.«

Da se je on sam vlekel za gospode, je pozabil. Župnik ga je gledal, kako se je koračil na cesti ter stiskal pest.

»Resnico sem hotel povedati!« je dejal župnik. »Z resnico se začne, konča se pa pri beraški malhi, če se ne pazi!« je mahal Rupar.

Zvečer je šlo, da drži z Ruparjem župnik, z Vidmarjem pa nadučitelj.

Brus je taval kakor brez uma.

In ko je Luka izvedel, se je udaril od veselja po kolenih ter zavil h Kušinu:

»Rupar za Prema ne mara! O, še dolgo ne bo organista!«

XXII.

Kako sta se v temi pogovarjala Muta in Lende.

Lende in Muta sta se srečala. Lende je bil šel k šepavemu krojaču Čotu, da mu umeri hlače. Mlakarjev Andrej je dejal, da mu jih bo dal. Meziana, tistega, ki kožo odrgne, da je vsa rdeča, mu je dejal. Da bo za šagro! Hiša se je presojala po tem, kako je bil pastir oblečen za šagro. Zato ni mogel Andrej pustiti, da bi Lende šel razcapan in zanemarjen v cerkev.

»Tudi pastir mora imeti, da ne bo raztrgan! Kar Čotu naj nese, on bo že vedel!«

Zdaj je Lende nesel Čotu in se je Čot, ki poleti ni imel dela, še bolj počasi motal. Ze meril je važno in tehtno. Vzel je nit, napravil vozel na koncu in meril. Skoraj je končal, ko se mu je nit utrgala. Vzel je novo in meril od začetka. Pastirju je kar migljalo, ker si je Čot dal toliko opravka z njim. In zraven je govoril, kakor je pastir redko slišal. Z vzvišenim glasom mu je pripovedoval, da je njegovo mater večkrat videl. »O, to je bila pridna ženska. Molčala je in naredila, kar si ji rekel. Ti se je ne spominjaš, ker si bil majhen in potem bolan!«

Čot je meril, šepal okoli pastirja ter si brisal moker nos z roko. V telovniku je imel zapičene igle in bučke, dve šivanki sta bili vdeti ter so se niti zvijale kakor gliste. »Preč pojdi!« je zavpil nad kuštravim psom, ki mu je povohal roko. »Cigan, ali slišiš? Preč pojdi!« Cigan je parkrat kihnil, kakor da mu je dal Čot tobaka, ki ga je imel v črni škattli na mizi. Rjave dlake so molele Čotu iz čadastega nosu in na njih moker tobačni prah.

»Zdaj pa je!« je nazadnje rekel ter z vatlom udaril po mizi. »Če bi po dnevu prišel, bi bilo lažje, zdaj nagaja luč, pa saj vem, saj vem: pastir ima čas samo ponoči!«

Lende je stekel, ker je bila noč in so strahovi na cesti. Kuševce je grozeče gledal na pastirja in stare široke bukve so skrivale sence pod seboj. Odkar je bil omedlel ob potoku Lokavšku, je v pastirju nezavedno nekaj ždelo, kakor tli žerjavica pod pepelom. Kakor neki tajen glas, ki mu je odmeval iz dalje. In v temi še bolj.

(Nadaljevanje.)

Blagoslovitev Jakličevega doma

Bližajo se blagoslovitvi in otvoritvi Jakličevega doma v Dobropoljah, ki bo v nedeljo, dne 18. junija 1939. Že danes opozarjamo vso slovensko javnost na pomembno proslavo našega velikega rojaka in zaslužnega slovenskega moža, pokojnega Franceta Jakliča. Z mizlično naglostjo so ljudje pobiteli s spomladanskimi deli, da zdaj pomagajo pri končni zgraditvi doma. Glinjivo je gledati, kako celo žene in otroci nakladajo težko kamenje in ga s kravicami vozijo za dom.

Pokojni Franc Jaklič je vcepil v naše ljudstvo žut ljubezni do skupnega doma, kjer naj bi delovali stari in mladi kot ena družina v skupnem delu za našo arčno in umsko izobrazbo ter gospodarski napredek. V kratkem času 20 let si

naše ubožno ljudstvo s šebelično pridnostjo gradi že drugi dom in z veseljem prepustja starega naša doraščajoči mladini za izdelovanje igrač.

Vsa naša ožja in širša domovina sledi z zanimanjem razvoju naše domače obitelji in tudi v inozemstvu so postali pozorni nanjo. Na stotine naših mladih in zdrave slovenske krvi bo tako rešene grenkega kruha v tujini. Ohranila bo svoji domači zemlji vse svoje dušne in telesne moči.

Sporod elavnosti bo: Ob 2 popoldne pete litarije s ljudskem petjem. Ob pol 3 govor in blagoslovitev doma; nato akademija v novem domu in prosta zabava. — Prisrčno vabljeno vsi, ki ljubite slovensko grudo in našo mladino.

ker je to v korist vsem stanovom. Goležu Francu, posestniku v Pristovi, ki je vso svojo skrb posvetil tej cesti, smo hvaležni za njegova prizadevanja.

Raka pri Krškem. Od kapi zadet je v visoki starosti 89 let nenadoma končal svojo življenjsko pot Janez Metelko iz Dolenje vasi. Še letošnji veliki četrtlet se je — to pot že četrtič — udeležil obreda umivanja nog v ljubljanski stolnici. — Na Jelenku pa je zapustila svoje 65 letna Neža Salmič. — Pri Sv. Petru se ja odšla v večnost priletna Tomažinova Francka. Bodi vsem Bog milostljiv sodnik! — Pretekli terek je na Mikolah ogenj vpepelil Zarnovo hišo.

Duhovne vaje. Za tovarniške delavke bodo dvodnevne duhovne vaje v Domu Device Mogočne o binkoštnih praznikih. Začetek 27. maja ob 8 zvečer, sklep 30. maja tako zgodaj jutraj, da bodo mogle priti pravočasno na delo. Oskrbnina 80 din. Prijave: Predstojništvo Lichtenhurnovega zavoda, Ljubljana, Ambrožev trg 8.

Iz Dolenjskih Benet. Pri nas je agrarna reforme konec kljub neštetim intrigam tistih, ki so to vprašanje skozi 4 leta zavlačevali. Naj torej nihče ne verjame tistim, ki še vedno govorijo in govore o tej stvari. Kdor pa hoče še nadalje govoriti, pa naj samo pomisli, kdaj se je delalo bolj nezakonito, ali sedaj, ali pred leti. Tisti, ki so pri agrarni največ zakrivil, sedaj najbolj kriče. Da, tudi to bo minilo, kakor je minila njih slava. Na prerokovanja teh ljudi pa nič ne damo.

Bošanj ob Savi. Iz naše župnije je odšlo precej fantov na delo v Nemčijo. Nekateri so se že vrnili in se nič kaj ne pohvalijo. Vsi pravijo: »Ljubo doma, kdor ga imam. Tisti, ki smo doma ostali, prav pridno delamo vsak svoje opravilo in si hočemo doma zaslužiti toliko, da bomo lahko primerno živeli. Pridno delamo tudi po družini, prav posebno pridno dela FO. Tako je prav, le v delu je naša rešitev.

Vače pri Litiji. Oni petek je bilo pokradenih na Zahribu pri posestniku Kovaču Francetu več oblek ter denarja. Ko so domači delali na polju, so neznanci vdrli v hišo ter odnesli več oblek in večjo vsoto denarja. Nadalje so domačemu sinu odnesli del fantovega kroja, na kar opozarjamo brate žlane na to okolnost.

Polzela. Tombola Katoliškega prosvetnega društva se bo vršila nepreklicno na binkošti, 28. maja ob 3 popoldne pri društvenem domu. Vsek si lahko ogleda krasne dobitke, ki so razstavljeni v društvenem domu. Za 3 din se boš lahko pehal z motornim kolesom na binkoštni ponedeljek, kamor te bo volja, ali se boš pa odpočival na divanu, katerega lahko dobiš, ako boš prišel. Poslušaj pesnika, ki pravi: »Sreča te išče, um ti je dan, našel jo boš, če nisi zaspan!« Torej na binkošti ne smeš doma spati, pa boš dobil enega od 23 krasnih dobitkov in 800 praktičnih, ki bodo na tej do sedaj največji tomboli v Savinjski dolini.

Globočel. Pred časom smo pričeli, da je Globočel zelo stara naselbina, se po izkopninah iz rimskih časov. Na najd njih novih so

bila vodstva OKZ, volitev novega vodstva in razgovor o načrtu za bodočo delo. Prosimo vse načelnike in tajnike krajevnih edinic, da se občnega zbora točno in sigurno udeležijo. Prosimo pa tudi zastopnike mladinskih odelcev, da se zborovanja tudi udeležijo. Na občnem zboru si bodo namreč izbrali svojega zastopnika v Okrajni kmečki zvezi. Odbor.

St. Jakob ob Savi. Fantovski odsek vidno napreduje, za njim pa ne zaostaja deklinski krožek. Poudariti moramo, da sta ti dve organizaciji šele letos ustanovljeni. Tudi prosvetno delo ne zaostaja. Z združenimi močmi hočemo pokazati javnosti, kaj vse se lahko napravi. — Okrajni tabor, združen s proslavo 30 letnice Prosvetnega društva bo 11. junija t. l. s celodnevним sporedom. Natančen spored še objavimo. Prireditelj bo edina v tem okrožju, če sodimo po delu in poštvalnosti naših starejših članov Prosvetnega društva ter bivših Orlov, ki so z veseljem prevzeli veliko težkega dela na svoja ramena. Zato vabimo že danes vse organizacije in društva, ki so z nami enega duha in enega srca!

Bele vode. O Veliki noči smo se poslovili od našega provizorja g. Ivana Ugolina, ki je šel od nas. Najlepša zahvala njemu, ki se je toliko trudil za farane in cerkev. Sedaj smo pa dobili novega provizorja v osebi g. Franca Križana, ki je prišel iz Braslova. Veselimo se njegovega prihoda, ker vemo, da bo skrbel dušni pastir in vnet delavec na organizatornem polju. Želimo mu, da bi bil med nami zadovoljen in srečen. Pripravila se ustanovitev fantovskega odseka in deklinskega krožka. Prvi sestanki so se že vršili in so bili prav dobro obiskani. Mladina, zavedaj se, da je tvoje mesto v katoliških organizacijah.

Cerklje ob Krki. Med Skopitami in Vihrami se vzdiguje lepa stavba — naša šola, tako dolgo zaželjena. Kljub velikemu spomladanskemu delu delamo šolo z veseljem in poštvalno. Ko bo šola izročena svojemu namenu, želimo, da bi dobili krščansko živče in delujoče učitelstvo!

Hotič pri Litiji. V noči 13. maja t. l. je na banovinski cesti Vernek-Ribče neznanec napadel tovarniško delavko Rozino Lenko, ko se je vračala iz litijske predilnice domov. Vzel ji je ves štirinajstdni zaslužek, okrog 400 din. — Ravnateljstvo državnih železnice obvešča, da se bo v kratkem začelo z razstreljevanjem v kamnolomu Strmol, na desni strani železniške proge Litija-Kresnice. Zato naj se vsakdo na klic: »Ogenj!« odstrani ali skrije, ako bi se nahajal v bližini Strmol. Dalje je tudi prepovedano kopanje v Savi ob delavnih pod kamnolomom, in sicer 500 m od kamnoloma proti toku in 500 m v smeri toka reke Save.

Vojnik pri Celju. Občni zbor krajevnih organizacij JRZ za občino Vojnik se je vršil na vnebohod 18. maja. Iz poročil odbora je bila razvidna slika živahnega dela, ki ga je vršil dosednji odbor. Zato je bil isti z najhujšimi spremembami tudi na novo izvoljen s predsednikom Ivanom Goriškom na čelu. — Dosedanji poveljnik orožniške postaje v Vojniku Zupančič je prestavljen k Sv. Pavlu pri Preboldu. K nam pa je bil dodeljen novi poveljnik Žilnik.

Celjski okraj. Kmečka zveza v našem okraju je v polnem razmahu. To bo dokazal tudi tabor Kmečke zveze celjskega okraja, ki bo v Sv. Juriju pri Celju na binkoštni ponedeljek 29. maja. Člani vseh sedemnajstih KKZ tukajšnjega okraja naj se tega tabora polnoštevilno udeležijo. Sentjurci so znani kot dobri organizatorji, zato na binkoštni ponedeljek vsi v St. Juriju Kmečka zveza vstaja in osvaja!

Vranja peč pri Kamsniku. Ono nedeljo je bil za našo faro velik praznik, obhajali smo posvečenje naše farne cerkve in obenem imeli žegnane — bob. Letos je ta dan zaradi slabega vremena prišlo zelo malo tujcev. — Glede gasilstva pa bi bilo morda prav, da se združimo vsi v eno gasilsko četo.

V St. Petru pri Novem mestu je previden s svetili zakramenti umrl v visoki starosti 78 let obče spoštovan in ugledni katoliški mož, posestnik v Lošnici Janez Jane. Naj u svetli večna luč! V Strahinju nad Kranjem je umrl dne 11. maja nagle smrti posestnik Janez Grašič, bivši poročni konjenik in orožnik. Naj počiva v miru! Preostali naša sožalje!

Naši izseljenci so včasih le redko imeli priliko, da bi nas obiskali. Zadnja leta pa so vpejli organizirane skupinske obiske naših rojakov. Prav je tako, kajti potrebno je, da vzdržujemo žive vezi z izseljenci. Ob vsakem ljubljanskem veleselju prihajajo večje skupine in tudi letos se jim nudi lepa prilika med veleseljem od 3. do 12. junija, ker so tedaj v veljavi vozne olajšave za obiskovalce veleselja v številnih državah. Tako bo n. pr. veljal letos v Nemčiji ter Češko-Moravskem protektoratu 25%, v Bolgariji 50%, na Poljskem 33%, v Italiji 30%, v Franciji, Grčiji, Romuniji, Švici in na Madžarskem 25% popust. Na jugoslovanških železnicih pa imajo brezplačen povratek.

St. Ilj pri Velenju. K Bogu je odšla po plačilo dobra in zgladna mati in blaga žena Jožefa Zajc v 59. letu starosti. Bila je globo verna in je imela vedno usmiljeno srce. S težkim srcem in solzami v očeh smo se poslovili od njenega prerenega groba.

Pristova pri Vojniku. Gradnja ceste Ljubečna—Pristova—Berovica se nadaljuje. Zaposlenih je preko 80 delavcev. Vsi ti delavci so iz bližnje okolice, a nekaj tudi iz Malih dol in Jankove. Prav je, da se delavstvu daje delo in zaslužek,

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zadruga z neomejenim jamstvom

Ljubljana, Mikloškova cesta 6

v lastni palači

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše

Nove in stare vloge,
ki so v celoti vsak
čas izplačljive

obrestuje po **4%** proti odpovedi po **5%**

napiši cesarjev, ki so vladali kakšnih 200 let po Kr. rojstvu. Izkopavanje je vodil dr. Ložar Rajko, ki je tudi vse izkopane predmete vzel v narodni muzej. — Danes se lahko pohvalimo, da smo mi, Globodolci, celo trdni in zdravi, saj ni bilo več kakor dve leti nobenega mrliča, dasi šteje naša vas preko 300 prebivalcev. — Oasilska četa praznuje na binkoštni ponedeljek dvajsetletnico obstoja, združeno z župnim sletom novomeške gasilске župe. Ob tej priliki bo blagoslovljena nova motorna brigalna. Blagoslovitev bo izvršil mirnopedski gospod župnik, botroval pa bo nar. poslanec dr. Veble iz Novega mesta. Pripominjamo, da je dostop mogoč po novi cesti z vsakim vozilom.

Sv. František Ka. V naši župniji letos neusmiljeno gospodari smrt. Ni še dolgo, kar so zapeli zvonovi in naznanili žalostno novice, da je umrla po vsej dolini dobro znana Prhlinova Mica v 73 letu svojega življenja. Bila je zvesta družbenica Marijina in vnela tretjerednica. Njena najljubša pot je bila k Mariji v Nazarje, pa bodisi v dežju ali snegu. Koliko je darovala in se žrtvovala za razna Marijina svetišča in misijone, to ve le Bog, ki je svojo zvesto služabnico za njeno bogoljubno življenje in delo gotovo obilno poplačal. Se je bila ta gomila sveča, ko so zopet oznanili zvonovi, da je po kratki in mučni bolezni umrl 63 letni posestnik Brglez Anton. Čez dober teden je odšla za njim Loznik Marija, stara 73 let. Bila je velika prijateljica našega katoliškega prosvetnega dela in je vse naše prireditve stalno in rada obiskovala. Komaj smo zasuli ta grob, že je neizprosna jetika pretrgala nit življenja mlademu, komaj 39 let staremu gospodarju Francetu Fedranu. Bil je dober, napreden gospodar, ki se je z vso ljubeznijo oklepal domače grude, ves dom si je lepo uredil, a pustiti je moral vse in oditi po zasluženem plačilo tja, kjer prenehata vsa skrb in trpljenje. Bog daj vsem večni mir in pokoj, žalostnim pa naše iskreno sožalje!

Nazarje kliče!

Za nedeljo, 4. junija nas vse vabi Marijal Kaj neki bo? Na to vprašanje odgovarjamo vsem bližnjim in oddaljenim:

Na gričku pri Marijinem svetišču v Nazarjih bo ta dan tabor tretjerednikov — članov organizacije sv. Františka. Skrbni komisar Františkove črede p. Otilio Hanišek je določil ta prelepi prostor za kraj, kjer se bodo ta dan zbrali vsi Františkovi otroci iz dekanij: Gornji grad, Braslovče in Saleške doline.

Spored te proslave je nadvse lep in bogat. Na predvečer bo ob 8 cerkveni govor, nato pa rimski procesija.

Da ne bo udeležencem tabora noč predolga, bo uprizorilo prosvetno društvo Nazarje na prostem pred cerkvijo igrati »Jurij Kozjak«. Na stopnišču cerkve bomo videli alike iz dobe, ko so Turki plenili po naših krajih in napadli samostan v Stični.

Igra je zelo lepa. Odbor prosi, da pridete pogledat v obilnem številu vsi bližnji in oddaljeni. K igri spada tudi zvonjenje, kar omenjamo zaradi tega, da ne bo kakšnega nepotrebnega razburjenja v okolici, kamor čisto glas zvonov.

Zgodnji romarji, ki se žele udeležiti igre, se lahko preskrbe s potrebnimi vstopnicami že popoldne. Dobile se bodo v samostanu, odnosno se bodo prodajale tudi pred igro.

V nedeljo, glavni dan tabora, bo jutraj ob 6 cerkveni govor, sv. maša in ob 10 druga sveta maša na prostem ter cerkveni govor. Kateri prebivalci gospodje bodo imeli govore in brali svete maše, lahko vidite iz posebnih vabil in pa v listu »Cvetec« za mesec maj.

Črni gaber

od 16 cm premera in 120 cm dolžine naprej
15cm vsako množino. — Ponudbe pod
»Ostria« na upravo Domoljuba št. 8222.

Razumljivo. Načelnik gasilcev (pozno došlemu Krumarju): »Kdaj ste rojeni?« — Krumar: »Dne 31. decembra.« — Načelnik: »No, to bi si že lahko mislil, saj ste vedno zadnji.«

Birmanska darila

po nizkih cenah pri

J. WILMAR, urar

Ljubljana, Sv. Petra cesta 36.

**Izdatno
milo –
poceni pranje**

Res, s Schichtovim terpentinskim milom perete poceni. Njegova mehka, bujna pena ima tako veliko čistilno moč, da je dolgo mnenje nepotrebno. Zato se mila le malo porabi – perilo pa se varuje. Dobro mila je vedno najcenejša.

Schicht
terpentin milo

**SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO**

Tabor v St. Vidu pri Stični

Dne 11. junija 1939 bo v St. Vidu pri Stični velik tabor in proslava 15 letnice poslatvite Prosvetnega doma. Ob 9.22 sprejem na kolodvoru, nato sprejeto: konjeniki, kolesarji, godba, fantje in dekleta v kroju, mladi, mladenke, narodne noše in ostalo občinstvo. Ob 10 sv. maša v farni cerkvi sv. Vida, potem pa zborovanje pred Prosvetnim domom. Govorita urednik Franc Krenžar in narodni poslanec dr. Jože Lavrič. Nato odmor za kosilo. Ob 2 litanije, ob 3 telovadba nastop: proste, skupinske in simbolične vaje in orodna telovadba. Po telovadbi veselica: Srečolov (vsaka srečka zadene), šaljiva pošta, pešje, godba. Za jed in pijačo bo poskrbljeno. Pri vsaj prireditvi sodeluje godba. Pridite v obilnem številu! Narodne noše še prav posebno dobrodošle! Tudi ministri dr. Miha Krek je obljubil svojo udeležbo. Na veselo videnje 11. junija. Bog živi!

d Romanje na grob sv. Antona Padovanskega, v dneh 11.—14. junija, z lepimi, udobnimi avtomobili, skozi Vipavsko dolino v Gorico (romarski obisk Svete Gore), v Trst in v čudovite Benetke; na sam god sv. Antona se mudijo romarji v Padovi. Spotoma si ogledajo tudi vse zanimive kraje. Cena za celo potovanje znaša 280 din, samo do Gorice ali Trsta pa 150 din. (Tehnična izvedba Tuskoprometne zveze.) Podrobna navodila pošilja brezplačno uprava »Po božjem svetcu, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

Natančen. Gospa Skopa (nosau): »Tu imate 2 dinarja in si kupite vrček piva.« — Nosač: »Prosim, gospa, vrček piva stane 3 dinarje.«

Iz naših društev

i Hrušica. Fantovski odsek in Dekliški krožek v Hrušici pri Ljubljani bosta priredila svoj popoldanski javni telovadni nastop v nedeljo, dne 4. junija 1939 ob 3 popoldne na društvenem vrtu v Hrušici; po telovadbi prosta zabava, srečolov itd. Pri prireditvi igra godba iz D. M. v Polju. Od blizu in daleč vjudao vabljeni.

i Prosvetno društvo »Smolec« v Mavčičah, ki je nameravalo proslaviti 20 letnico svojega obstoja, je proslavo zaradi slabega vremena preložilo na binkoštni ponedeljek 29. maja, ki se vrši ob vsakem vremenu in z istim sporedom, kakor je bil določen. Vabimo vse prijatelje slovenske prosvete, da se proslave udeležijo!

i Dob pri Domžalah. Dne 4. junija t. l. bo pri nas velika mladinska prireditev, na katero vsuviš opozarjamo.

i Binkoštno romanje k Sv. Križu pri Belih vodah. Zvečer ob 7 na binkoštno nedeljo bo pridiga, pete litanije in spovedovanje. Na binkoštni ponedeljek bo ob 5 sv. maša in obhajanje romarjev. Ob 6 bo prvo sv. opravilo, ob 8 sv. maša, ob 10 drugo sv. opravilo. Prihodnji romarski shod bo na praznik Srca Jezusovega 16. junija in na praznik Janeza Krstnika (Kres) 24. junija. Castilci Jezusovi, pridite!

Dolžnost vsakega katoličana je, da zastopa vsak dan, ob vsaki uri in povsod idejo kongresa Kristusa Kralja! Številni darovi naj omogočijo izvedbo tega kongresa!

Viničarsko-delavski labor v Jeruzalemu

Deset let je preteklo, ko smo viničarji zaigrali po naših sončnih vinskih gričih kresove, kot predznake naših taborov, ki so pozivali viničarje k prebujenju v novo življenje organizacije. Ti tabori so rodili obilne sadove. Cela vrsta jih je bila, v St. Janžu v Halozah, na Gorici pri Mariboru, v Gornji Radgoni, a krona vsem pa tabor v Jeruzalemu, svetovno znanem griču sredi ljutomersko-ormoških gor. Naš stan, prej zatajen, je po teh taborih vstal, javnost nas je spoznala in priznala, da nas je na tisoče družin, ki iz dneva v dan prekopavamo naše vinske griče ter z ljubeznijo gojimo zlahno vinsko trto, se ubijamo na tuji zemlji ter borimo ne za napredek, ampak obstanek. Deset let je preteklo. Marsikateri borec naše strokovne organizacije viničarjev je v borbi osivel, mnogo jih je šlo po zasluženo plačilo k Bogu, mnogo jih je tudi v borbi za pravico omagalo, toda še več se jih pa je z vso silo in mladeniškim ognjem oklenilo svoje stanovske organizacije. Prišli so težki časi, ko so rotiljale verige, ko je bli konec sestankov in taborov, ko so nas silili s podpis, ki bi bili naša stanovska in narodna smrt, napovedovali nam razpust organizacij, toda vse to je za nami. Huda ura grenkobe in nasilstva je minila. Naša stanovska organizacija, oprta na krščanska načela pravice in ljubezni, je še tukaj. Pomlajena vstaja z narodom. Pomlajena v sklepu vsega ostalega delavstva, organiziranega v ZZZD ter naši narodni skupnosti. Zato nas letos spet vabi naš slovenski Jeruzalem na tabor, ki se bo vršil 18. junija, v primeru slabega vremena pa 25. junija. Kakor so nekdaj pred stoletji pogumne žene ob slovitom Babjem klancu odbile napad krvoločnih Turkov ter rešile čast našega Jeruzalema, tako hočemo sedaj mi viničarji na tem taboru, na istem zgodovinskem kraju, preprečiti napad na čast našega stanu, ki je del slovenskega naroda in naše skupne države Jugoslavije. Ko smo pred leti taborili, smo bili osamljeni, a vendar nas je bilo mnogo. Danes smo združeni v sklopu vse slovenske katoliške javnosti, zato vabimo na tabor ne samo viničarje, tudi ti, delavci iz tovarne, pridite dan med nas, v prosto in lepo naravo, ter uživajte krasoto naših lepih krajev in manifestirajte z nami. Vabimo tudi bratsko Kmečko zvezo, vabimo fantovske odseke, dekliške krožke, prosvetna društva, saj to so naši fantje in dekleta. Spored tabora bo naslednji: Ob 9 sv. maša s cerkvenim govorom, katero daruje naš prijatelj, urednik »Slov. delavca« Križman Andrej iz Ljubljane. Med sv. mašo ljudsko petje s spremljevanjem viničarske godbe »Slavček« od Sv. Miklavža. Pele se bodo znane taborске mašne pesmi. Po sv. maši ljudsko-delavsko zborovanje. Govorijo gg. minister Snoj, narodni poslanec Marko Kranjc, predsednik ZZZD Preželj Franc in strokovni tajnik tov. Košnik Joža. Popoldne bo pri Majerički v Jeruzalemu prijateljska zabava z bogatimi srečolovom v korist zgradbe Viničarskega doma. Zato vas prav vljudno vabimo, da se odzovete našemu taboru.

Za Binkošti

125°

175°

150°

135°

55°

48°

Peko

Ljubljanski velesejem

od 3. do 12. junija 1939

(45. razstavna prireditve)

600 razstavljalcev iz 12 držav. — Najraznovrstnejše blago.

Posebne razstave: Pohištvo.
Avtomobili.
Narodne vezenine.

Polovična voznina na železnici. Pri postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za Dva Z.

Žrebanje vstopne za dobitke v vrednosti okrog 100.000.—.

**Zahtevajte v vseh javnih lokalih
»Domoljuba«!**

RADIO LJUBLJANA

Cetrtek, 25. maja: 18.40: Slovenščina za Slovence. — 20: Tercet Stritar poje ob spremljevanju harmonike. — 20.45: Karel Hinko Macha: Maj, spominski večer. — 21.30: Cesar Franck: Simfonijski koncert v d-molu. — **Petek, 26. maja:** 18: Zenska ura: Vrtnarstvo. — 18.40: Francoščina. — 19.50: O tehničnem nastopu gasilcev na stadionu. 20.15: Prenos iz Londona: Beethoven: Maša v d-duru. — 22.50: Esperantsko predavanje o kongresu Kristusa Kralja. — **Sobota, 27. maja:** 18: Za delopust igra Radijski orkester. — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 20: O zunanji politiki. — 20.30: Prenos iz Beograda: Pevski festival — koncert vseh pevskih društev. — **Nedelja, 28. maja:** 9: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 9.45: Verski govor. — 10.30: Koncert ruske glasbe. — 17: Za birmance in birmanke. 19.50: Prenos šmarnice iz trnovske cerkve. — **Ponedeljek, 29. maja:** 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve.

— 9.45: Verski govor. — 17: Kmet, ura: Zlatanje vraničnega in šumečega prisada pri živalstvu. — 17.30: Trboveljski pevski jazz-kvartet in duet harmonik. — 19.50: Operetni napevi. — **Torek, 30. maja:** 18.40: Cloveški tipi in značaji. — 19.50: Deset minut zabave. — 21.10: Akademski pevski kvintet.

I Peče pri Moravčah. Kakor znano, so Peče ob določenih dneh precej obiskana božja pot Marije Pomočnice. Da ustrezemo onim, ki hočejo priti na binkoštno nedeljo sem k Mariji prosit raznih dobrot in milosti, naznanjamo, da bo na bink. nedeljo popoldne ob pol 3 pred cerkvijo cerkveni govor, nato procesija z Marijinim kipom skozi vas in nato pete litanije Matere božje v cerkvi. **i St. Jernej.** Na binkoštni ponedeljek ob 10 bo sv. maša na Gorjancih pri Sv. Miklavžu. Prijatelje in bivše darovalce za prenovitev cerkve prosimo, da se spomnijo ob tej priložnosti potrebne prenovitve strehe na zvoniku. V Lurdu na binkoštni ponedeljek ne bo sv. maše.

Nov redilni prašek

»REDIN« za prašiče. — Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zado- stuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 6 din, po pošti 12 din, 3 zav. po pošti 24 din, 4 zav. po pošti 30 din. — Mnogo zahvalnih pisem.

Moštova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekla za 150 litrov din 20,—, po pošti 35,—, 2 steklenici po pošti din 55,—, 3 steklenice po pošti din 75,—. Pazite pravi Redin, in Mostin se dobi samo z gornjo sliko.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1.

Odvetnik dr. JARC FRANCE

Je otvoril svojo pisarno v Ribnici na Dolenjskem v hiši pri Lunčur, Gorenja vas 44 (poleg sodišča)

Halo! Gospodinje pozor!

Ali Vam je že znano, da je otvorjena nova trgovina z ostanki in cenejšim oblačilnim blagom, ki ga potrebuje delavec in kmet, v Ljubljani pri Zmajnem mostu, tik ob Ljubljani (kjer je krompirjev trg, Sv. Petra nasip 29). Ravno kar je na zalogi veliko ostankov za moške pražnje in delavne obleke meter od 20 do 40 din, veliko ostankov za ženske in otroške pražnje in vsakdanje obleke, ostanki pralne svile, krepov itd. Ravno tako dobite tudi od kosa poceni blagovne n. p.: bela kontenina srednja 5 din, najboljša 8-90 din, pisano za srake srednje 5 din, najboljša 9 din, tiskovina za predpasnike srednja 6 din, najboljša na dve strani 9 din, naglavne rute 6 din, žepni robci 1 din itd.

To trgovino je otvorila špeciálno za cenejšo blago

znana ljubljanska **F. I. GORIČAR** trdka

ki ima svojo glavno trgovino na Sv. Petra cesti 29, v novi hiši, kjer je velika zaloga holišega blaga za moške in ženske obleke, kakor tudi izdelane obleke, na Sv. Petra cesti 30 pa ima oddelek za nerestine opreme in pohištveno blago (zavese, tepihe, garniture za postelje, perje, žimo in morsko travo i. t. d.). — Torej vse, kar rabite, najdete sigurno v naših **trih trgovinah**, kjer dobite dobro in po nizkih cenah! Naše geslo še vedno drži: majhen zaslužek, a čim večji promet!

GONILNE JERMENE, ŽAGE

ter vse
MLINSKE POTREBŠČINE

dobite pri
BRCAR & Co, Ljubljana, Kolodvorska 35

Prehlic! Podpisani izjavljam, da so vse besede, katere sem izgovoril zoper Františko Lovšin in Jožeta Lovšin, neresnične in jih obžalujem, ter se jima zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe. Oražem Jože I. r., Goriča vas št. 37.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Zahvala.

Vsem, ki ste moji mami v njeni dolgi bolezni kakorkoli pomagali in ji lajšali trpljenje; vsem, ki ste jo na njeni mrtvaški postelji kropili in molili zanjo; vsem, ki ste jo pri Svetem Križu spremlili na njeni zadnji poti v cerkev, v Smartnem pri Kamniku pa jo spremljali do groba; vsem, ki ste stali meni v veliki žalosti ob strani in mi izražali sožalje: Bog povrni!

Sv. Križ pri Litiji, 16. maja 1939.

Leopold Erzín, župnik

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Hlapca

za poljska dela sprejme takoj Viktor Zadnikar, Hruševo, Dobrova pri Ljubljani.

Konja

dve leti starega, lepoga prodam. Bitene Ivan, Tacev 14, pri Ljubljani.

Brzjov!

Najnovejša — prave »DEERING« kosilnice in žetne priprave so zopet v zalogi! Fr. Stupica, železnina — Ljubljana, Gosposvet-ska cesta 1.

Manjše posestvo

na Dolenjskem, kupim proti mesečnem odplačevanju ali prevzemu dolga. — Vzamem tudi v najem. Ponudbe v upravo »Domoljuba« pod »Posestvo« št. 7597.

Usnje

domačega izdelca nudi na najugodnejše obrtnikom in kmetovalcem Lavrič, danjarna, št. Vid pri Stični.

Kmetkega čebelarja

veljenega opravljanja A.-Ž. panjev — iščem za tekočo sezono. Nastop takoj, plača po dogovoru. Ponudbe na Društveno čebelarno v Ljubljani, Tyrševa c. pod značko »Čebelar« št. 8168.

Kurjača

upokojenega, samega, sprejemam takoj za stalno za hrano in stanovanje na deželo. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 8932.

Prave bergam, osle

dobite najceneje v železnini Fr. Stupica — Ljubljana, Gosposvet-ska cesta 1.

Moške obleke

perilo in vsa oblačila po priznani nizkih cenah si nabavite pri Preskerju, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Fanla

starega 15—17 let, in deklico kot varuhinjo k otrokom, sprejemem na kmetijo. Trampus, Golo Brdo 11, Medvo-de.

Kosilnico »Deering«

rabljeno, prodam ali zamenjam za slamo-reznico. Fotočnik Iv., Dobračeva, p. Ziri.

Dekle

za kmetička dela, takoj sprejemam. — Dečman, Rašica 15, St. Vid n. Ljubljano.

14—16 let star deček

iz poštene kmetičke družine, se sprejme v župnišče na Gorenjskem.

Gepelj

v zelo dobrem stanju, ugodno prodam. — Lenarčič, Staje 12, p. Ig.

Vsaki osebi - družini

nudimo stalen zaslužek doma. — Pisliče: Ana, Maribor.

Motor

na bencin, za pogon mlatnice, dobro ohranjen, kupim. — Naslov v upravi »Domoljuba« št. 8232.

Službo dobi

15—17 leten fant ali deklica za pomoč na majhni kmetiji blizu Ljubljane. — Ponudbe v upravo »Domoljuba« pod št. 8231.

Neveste!

Pred nakupom pohištva si ogledajte veliko zalogo spalnic, jedilnic in kuhinjskih oprem. Solidna izdelava in ugodne cene. Zalokar Anton, št. Vid nad Ljubljano.

Štorja za strop

betonako in drugo železo, razna pločevina, cement in vsa druga železnina, stalno po nizkih cenah na zalogi! — Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvet-ska cesta 1.

Kuharico

kmetičko, starejšo, iščemo za takoj. Istotam oddamo stanovanje v najem. Lipar, Nasov-če, p. Komenda.

Hlapca

vajenega vseh kmetičkih del in konj, sprejemam. Za vasjo št. 6, Ljubljana.

5 panjev čebel

Znidarsčev, z zložitvi- vim čebelnjakom za 8 Znidarsčev in 4 polovičarje, ter omare za toliko satnice in ostalo orodje, prodam. Ljubljana, Izanska cesta 89

Hlapca

ki se razume na vsa kmetička dela, zanesljiva, sprejme takoj Helena Dimnik, Vev-če, p. D. M. v Polju.

Služkinjo

ki je vajena vsega kmetičkega dela, sprejemam takoj. Plača 250 din. — Vidic Franc, Bled I.

Pozor!

48 prvovrstnih pogrezljivih šivalnih strojev, z dvajsetletno garancijo, več otroških vozičkov, koles in raznih drugih predmetov, v resnici poceni naprodaj pri »Prometu«, nasproti križanske cerkve. — Ogled tudi ob nedeljah dopoldne.

Majhno posestvo

Hiša z vrtom in njivo, ugodno naprodaj v Jelšah pri Rakeku. — Polzve se pri Mariji Primšar, Knežja njiva št. 7, p. Stari trg pri Ložu.

Kmetkega fanta

sprejme avtopodjetje v stalno službo kot in-kazanta. Položiti je treba večjo kavčijo. Mesečna plača 500 din ter hrana in stanova-nje prosto. Ako ima veselje, se lahko izuči za šoferja. V ponudbi navesti vse podatke. Ponudbe v upr. »Domoljuba« pod »Kavčija« št. 8199.

Kako se kuha žganje?

Iz koruznega perja in pese. Za vsak recept 50 din. Pove: F. Cvek, Kamnik.

Hlapca

pridnega in poštenega — sprejemam takoj za vsa kmetička dela. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 8197.

Nagrobne spomenike

Iz starega pokopališča Sv. Krištofa (ter nove spomenike) po nizki ceni dobite dokler traja zaloga pri kamnoseku **KUNOVAR FRANJO** pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

Zvočni kino Društveni dom Dol. Logatec

predvaja za Binkošti **Vražji pilot** vefilim

Za dodatek zvočni tednik in veselo šale Miki Miške. Predstave v soboto dne 27. maja t. l. ob pol 9 uri zvečer, v nedeljo ob 5. uri pop. in pol 9. uri zvečer, v ponedeljek samo ob pol 9. uri zvečer. Preskrbite si pravočasno vstopnice v predprodaji v Kmet. gospod. društvu v Dol. Logatec. Naj nihče ne zamudi!

Najcenejše kolo ali šivalni stroj

pitate prvovrstno **kolo** ali šivalni stroj v trgovini **Splošno trgovsko društvo** v št. Vidu nad Ljubljano (v hiši g. Peršina). Istotam najcenejša popravila rabljenih koles. Dajemo na ugodne mesečne obroke.

PRENOVITE SE Z LAHKIMI ČEVLJI

12

45591-2204

Za lepe dneve najcenojli in najudobnejši otroški čevljički s gumijastim podplatom. Otroški Dla 12.— in 15.— ženski Dla 19.—

19

46091-7043

Otroške sandale iz modrega platna, s prožnim podplatom in s zapenke.

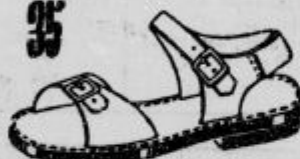
35

5061-44844

Fina otroška upogibljiva sandala s okrasnim in zapenke. Priljubljen otrokom za poletje.

35

5982-44846

Praktične otroške sandale iz usnja, s močnimi usnjenimi podplati. Nemirnim otrokom za igranje in spretnosti.

69

5392-14859

Otroški beli čevljički iz nubuka, ki so kombinirani s usnjem, in usnjenimi podplati. Za pinkošči boste najbolj razveselili stroko s temi čevlji.

59

3965-15176

Predosem udobnost! Lahke in udobne sandale iz finega usnja, moderno izrezane. Za sončne dneve.

59

60695-3938

Lahki ženski čevlji iz močnega angleškega platna, kombinacija v rdeči, modri in zeleni barvi. Posebno lepo zanimost jim dajejo okrasni trakovi.

79

3965-56192

Za sončne dneve Vam bodo najbolje ustrezale te močne sandale iz finega usnja, s modernim okrasom. Izdelane so po najnovejšem modelu.

79

2386-16173

Novi model iz Nice! Izdelan iz finega belega nubuka, s modernim visokim nartom. Okrasno izrezane, dajejo nogi dovolj zraka. Princesa. — Tanka a močna svilena nogavica, ki bo zadostila okusu vsake dame.

25

59

9337-2203

Gospodu pristoja k novi obleki ti fini čevlji iz belega ali sivga platna.

69

2947-42006

Lahke moške usnjene sandale, s usnjenim podplatom. Luknjice na prednjem delu dajejo nogi dovolj zraka.

99

8927-44683

Elegantni poletni čevlji za gospode! Iz sivga in drap semlja ali iz usnja, okrasnega s luknjicami, s usnjenim podplatom.

99

9927-0743

Moderne čevlji gospodom za poletje. Izdelani so iz rjavega usnja, kombinirani s platnom, s usnjenim podplatom.

Flata